

Temetői előkészületek után

Mécsesek és gyertyák fényében

Fotó: Nagy Tibor

Mindenszentek napja, november 1. közeledtével megszaporodnak a temetői előkészületek. Egyre több felkérés érkezik a szakemberekhez, sokak jelentős idejét pedig az teszi ki, hogy virágot vásárolnak, sírt takarítanak, elhunyt szerettük végső nyughelye körül tevékenykednek. De vajon miért van ez így most, és kevésbé másként az év többi napján? Miért egy bizonyos korosztály érintettebb ez ügyben?

Szigeti Nimród-Szilámér

Mindenki jól ismeri az említett dátumot, ugyanakkor néha hajlamosak vagyunk a november 2-ára esedékes halottak napjával egybemosni. Viszont vannak, kiknél e nap nem szokásként, sem ünnepként zajlik, hisz kultúrkörük vagy vallásuk eltérő a miénktől. Például az ortodox vallásúaknál egy héttel később van a világítás, azonban számukra az igazi gyertyagyújtásra szánt nap az a görögkeleti virávasárnap.

(Folytatás a 10. oldalon)

Ne feledje időben megújítani előfizetését a NÉPÚJSÁG-ra! Ha előfizet, **BIZTOSAN** kézhez kapja. Telefon: 0742-828-647

Oltás válthatja fel a jövőben a véralvadásgátlókat

Oltás válthatja fel majdan a szájon át szedhető véralvadásgátló gyógyszereket, hogy csökkentsék a vérrögök okozta másodlagos stroke kockázatát egy új japán kutatás szerint.

5.

Rajzok és emlékek

Ferenczy József festőművész (1866–1925) Marosvásárhely szülőtte, de szülővárosában hivatalosan semmi sem őrizi az emléket, holott a XX. század kezdetének úttörő, elismert festőművészeként tartják számon a tágabb hazában is.

6.

A rettegett parvovírus – kölyökkutyák végzete

Az első védőoltás még nem jelent teljes védeltséget a kiskutyának, ezért két-három héttel az első védőoltást követően meg kell kapnia az úgynevezett emlékeztető, ismétlő oltást. Ezt a periódust azonban nem szabad átlépni. Ennek szerepe, hogy az immunrendszerben a védőoltással már felkészített immunsejtek elkezdjék az antitestek gyártását, és elinduljon a szervezetben a védelmi folyamat.

7.

OPTICA OPTOFARM

A látás szakértője

Iskolások és egyetemisták figyelmébe!

November 30-ig minden iskolás és egyetemista ügyfelünknek 50%-kal olcsóbban kínáljuk az antireflex védőréteggel ellátott műanyag lencsét.

Az akció érvényes:

műanyag american standard hmc (italy) szemüveglencsére, a következő dioptriatarományra: 0 ± 6,0 Sph És 0 ± 6/2 Cyl (amíg a készlet tart)

Szolgáltatásaink:

- ▶ kontaktlencse-felírás és rendelés
- ▶ ingyenes szemüvegfelírás komputeres szemvizsgálattal
- ▶ mindenik szaküzletünk orvosi szakrendelővel van felszerelve, ahol teljes szemvizsgálatot végzünk, a pácienseinket küldőpapír nélkül fogadjuk
- ▶ a gyerekvizsgálatokat speciális fotorefraktométerrel végezzük (kellemetlen pupilatágítás nélkül, távolsági fotózással)
- ▶ kötelező éves szemvizsgálatok cégek részére
- ▶ korszerű számítógép-vezérlésű japán NIDEK gépekkel bármilyen kerettípusba bedolgozunk plasztik- és üveglencsét egyaránt (gyors, olcsó és precíz munkával)
- ▶ szemüvegjavításokat végzünk (keretek forrasztása)
- ▶ új amerikai készülék látásjavításra, kancsalságra
- ▶ terápiák betegség és sérülés utáni rehabilitációra, memória-, reflexek, mozgás- és tanulászavarok javítására

Marosvásárhely:

- ▲ Posta utca 3. sz. Tel: 0265/212-304, 0365/410-555
- ▲ 1918. Dec. 1. sugárút 49. sz. Tel: 0265/263-351, 0365/410-557
- ▲ Rózsák tere 53. sz. Tel: 0265/250-120, 0365/410-559
- ▲ Dózsa György utca 64-68. sz. (a Kaufland udvara). Tel: 0265/265-205
- ▲ Köztársaság tér 5. sz. Tel: 0365/430-939

Szászrégen:

- ▲ Iskola utca 11. sz. Tel: 0265/512-042, 0365/410-558

Szováta:

- ▲ Fő út 196. sz. Tel: 0265/577-282
- ▲ A Danubius Hotelben. Tel: 0742-100-323

Aktuális

Halottak napja a főtéren

Ötvös József

Legtöbb olvasónknak most a nemrég elhunyt erdélyi költő, Kányádi Sándor szép verse jut eszébe: Halottak napja Bécsben. Az általunk használt alcím azért sem plagizálás (szellemi alkotás eltulajdonítása), mert egészen másról szól: egy évente megismétlődő marosvásárhelyi virágvasárról, ami egyre gazdagabb, és így időben is egyre jobban kiterjed, hiszen ebben a magyar-román várospan még a halotti megemlékezés is egy hét különbséggel történik.

Azt hiszem, nyugodtan leírhatom, egyfajta érzelmi, lelki hatalommá nőtt a halottak napjának megtartása – egyénileg, családirag vagy akár rokoni közösségben, és idővel gazdagodik is, amint az egyik temetővel kapcsolatos mondanak jelzi: minden halottal szegényebb lesz az élet, és gazdagabb a temető. Nekünk pedig gazdag temetőink vannak, mert ismert nevek vagy névtelen sírok távoli és közeli múltunk köibe zárt emlékeit őrzik. A temető történelmünk tárgyi értékmegőrzője, s így a halottak napja ezt a múltidézetet színesíti, szépíti. Már rég túl vannak a vallásfelekezeti azon a vitán, hogy katolikus vagy protestáns hagyományra épül. Mindenfélle vallási vagy más vita értelmetlen, mert e divattá vált szokás úgysem

(Folytatás a 3. oldalon)

NOVEMBER

1., csütörtök

A Nap kel
7 óra 3 perckor,
lenyugszik
17 óra 7 perckor.
Az év 305. napja,
hátravan 60 nap.

IDŐJÁRÁS

Napos meleg idő

Hőmérséklet:
max. 24°C
min. 11°C

Isten éltesse!

Ma MARIANNA,
holnap ACHILLES napja.
ACHILLES: a görög Achilleus
latinosított alakja. Jelentése: a
kigyó fia. A görög mitológia
szerint Achilleus a tenger isten-
nőjének, a gyakran kigyóvá
változó Thetisznek a gyermeke.

VALUTAÁRFOLYAM

BNR – 2018. október 31.

1 EUR	4,6668
1 USD	4,1141
100 HUF	1,4366
1 g ARANY	161,0916

ELŐFIZETÉS A SZERKESZTŐSÉGBEN IS!

Elfogadjuk előfizetést lapunkra a következő
hónapra a Népújság szerkesztőségében:
Marosvásárhely, Dózsa György utca 9. szám,
2. emelet, 57-es iroda. Borbély Ernő,
naponta 8-14 óra között, szombat – vasárnap zárva.
Tel. 0742-828-647

Vándorkiállítás a klímaváltozásról

Fotó: Fokusz Öko Center

Oktober 26-án a Mihai Eminescu Pedagógiai Főgimnáziumban a Fokusz Öko Központ marosvásárhelyi környezetvédő szervezet 34 roll up-ból (felgöngyölíthető kép) álló kiállítást nyitott meg, amelyen a klímaváltozás napjainkban is érezhető következményeit mutatja be a világ több országában.

A kiállítás megnyitón többek között elhangzott, hogy a klímaváltozás hatásának kezelése nem is annyira a távoli jövő vagy tőlünk messze eső országok gondja, hiszen már mi is tapasztaljuk a szélsőséges időjárás hatásait. A városok és a mezőgazdaságok kell minél előbb olyan megoldásokat találjanak, amelyekkel csökkenthetik a káros hatásokat. Ugyanakkor más területeket is érintenek az extrém időjárási jelenségek. A városokban például a nyári hőséget fák ültetésével, zöldövezetek létesítésével lehet

enyhíteni, ezért is fontos a fák, parkok szakszerű kezelése. A rosszul megmetszett fák belseje elkorhad, és könnyen kicsavarja őket a szél, míg a szakszerűen kezelt fák egészségesek, és sokkal nehezebben dőlnek ki. Sokat tehetünk közösségként és egyénekként is a klímaváltozás megelőzése érdekében, a kiállítás több szép példát mutat be ezzel kapcsolatban. Többek között egy csehországi idős nő történetét is ismerteti, akinek az életét egy általa ezelőtt 50 évvel ültetett fa mentette meg, ugyanis a 2009-es árvíz idején ebbe a fába kapaszkodott, és így sikerült túlélnie az áradást, amíg a mentők megérkeztek. A megnyitón után egy rövidfilmet is bemutattak, amely egy völgyzáró gát építésének az ökológiai rendszerre és a helyi közösségre kiható következményeit mutatta be. A kiállítás november 9-ig tekinthető meg – tájékoztattak a szervezet tagjai. (v.g.)

Megyei hírek

Márton-napi Esztendő kereké

November 3-án, szombaton délelőtt 10 órától az őszi ünnepkör szokásaival, hagyományaival ismerkedhetnek az 1-4. osztályosok. A marosvásárhelyi Néprajzi és Népművészeti Múzeumban mécses, Márton-napi ludat, börpörgettyűt és süttők gombócot is készíthetnek a gyermekek, és az András-napi jóslás sem marad el. A rendezvényre a szülőket és nagyszülőket is várják. A belépő: 5 lej, jelentkezni a következő elérhetőségeken lehet: gymola@yahoo.com, 0742-920.390. Szervező: Világó Egyesület, Néprajzi és Népművészeti Múzeum. A program szakmai partnere a Hagományok Háza.

Találkozó olimpikekkel

A Sportújságírók Egyesületének kezdeményezésére a Marosvásárhelyi Polgármesteri Hivatal november 2-án, pénteken 11.30-tól a marosvásárhelyi Kultúrpalota Tükörtermében találkozót szervez volt Maros megyei olimpiai és paralimpiai résztvevőkkel, nyertesekkel. Több tíz sportoló, edző, bíró, orvos és az olimpiáról tudósító újságíró lesz jelen a rendezvényen, amelyre várják Mihai Covaliut, a Román Olimpiai Bizottság elnökét és Dumitru Graurt, a román sportújságírók egyesületének elnökét is. Ez alkalommal bemutatják Aurel Rațiu nyugalmazott rádióriporter, sportműsor-szerkesztő Maros megyeiek az olimpiai és paralimpiai játékokon című könyvét. A rendezvényen, amelyet a Marosvásárhelyi Rádió élőben közvetít, az ArteMiss kvartet is fellép.

Bibliismereti tanulmányorozat

A Restoration House Center Egyesület szervezésében bibliismereti tanulmányorozatot tartanak minden kedden 16 órától Isten hatalma és ereje címmel. A Szakszervezetek Háza 23B termében felekezeti hovatartozástól függetlenül mindenkit szívesen látnak. Tel: 0729-567-876.

Az Évszakok az Arielben

November 4-én, vasárnap délelőtt 11 órakor a 4 éven aluli nézőknek szóló Évszakok című produkció tekinthető meg a marosvásárhelyi Ariel Stúdióban.

Tökfesztivál a nyugdíjasoknál

A Romániai Nyugdíjasok Egyesületének Maros megyei fiókjá szervezésében november 15-én tökfesztiválra kerül sor a tagok számára. Feliratkozni keddtől péntekig 10–13 óra között lehet az egyesület marosvásárhelyi, Bolyai utca 36. szám alatti székhelyén, az emeleten.

Illegális faanyagot koboztak el

Kedden a rendőrség erdészeti bűncselekményeket vizsgáló ügyosztálya Szászrégenben, Libánfalván és Tokán végzett ellenőrzéseket faanyag illegális birtoklásának, szállításának és értékesítésének megelőzése végett. Egy libánfalvi férfi otthonában a rendőrök 25,171 köbméter lucfenyőt találtak, amelynek eredetét az illető nem tudta igazolni. Szintén kedden Szászrégenben egy helyi lakos vezette haszonjárműben 5,612 köbméter illegálisan szállított tűzifát talált a rendőrség. Aznap Tokán is igazoltattak egy hodáki férfit, aki 2,50 köbméter tűzifát szállított engedély nélkül. A hatóság mindhárom esetben megbírságot a törvénysértőket, a faanyagot pedig lefoglalta, és átadta a szászrégeni és alsó-fancsali erdészeti hatóságnak.

Hírszerkesztő: Nagy Székely Ildikó

Sorshúzás nyári időben

Huszonhét hűsége előfizetőnk jelenlétében sor került a Népújság által felajánlott havi nyeremények kisorsolására. A Hűsége előfizető nyereményjátékra Marosvásárhelyről 290 levél érkezett, vidékről 62. A két vidéki nyertes: Bálint Ildikó (Ludas, Gh. Barițiu u. 10. sz.) és László Imre István (Görgényüvegcsúr 149. sz.). Marosvásárhelyi nyertesek: Ilyés Erzsébet (Armoniei u. 4/4. sz.), Kádár P. Ildikó (Bradului u. 17/6. sz.), Kedves Ibo-lya (Ion Buteanu u. 10. sz.) és Szabó Ilona (Kárpátok sétány 45/B/28. sz.). A 100 lej értékű Hűségombola díj nyertese Dósa Nimród III. osztályos tanuló, Menyhárt Dénes előfizetőnk unokája. A nyeremények átvehető munkanapokon

Fotó: Nagy Tibor

8-14 óra között a szerkesztőségben, az 57-es irodában, telefonon: 0742-828-647.

RENDEZVÉNYEK

Citerás rendezvények

A Pro Provincia Egyesület – partnerségben az Erdélyi Magyar Közművelődési Egyesület Maros megyei szervezetével és a Maros Művészegyüttessel – november 2–3-án megszervezi a már hagyományossá vált citerás rendezvényeit. 2-án, pénteken 19 órakor a Maros Művészegyüttessel a Zenei Interferenciák a citeramuzsikától a kamarazenéig című rendezvényre kerül sor, 3-án, szombaton 14 órai kezdettel Marosszentkirályon, a művelődési házban megtartják a citerások V. találkozóját.

Tvrtko Marosvásárhelyen

A Föld körül Vujity Tvrtkóval címmel nagy sikerű motivációs előadást tart a horvát származású magyar író, újság-

író, televíziós szakember november 11-én, vasárnap 19 órakor a Maros Művészegyüttessel kövesdombi székhelyén. Jégek elővételben a Maros Művészegyüttessel jegyirodájában kaphatók hétköznaponként 13–14 és 17–18 óra között, jegyfoglalás a 0757-059-594 telefonszámon.

Periprava – fényképkiallítás

A Marx József Fotóklub székhelyén, a marosvásárhelyi vár Szűcsök bástyájában november 6-án, kedden 18 órakor nyílik meg Ábrám Zoltán Periprava című fényképkiallítása. A fényképek Románia végpontjáról, az egykori munkatábor helyszínéről állítanak emléket a kommunizmus által ártatlanul elítélt, a Duna-delta munkatáborába, Periprava hírhedt lágerébe száműzött áldozatoknak. A peripravai lágerről Ábrám Zoltán Az igazság szabaddá tesz című könyvben is írt, amelyből a Népújságban is olvashatók részletek.

NÉPÚJSÁG

ÖNÁLLÓ
MAROS MEGYEI NAPILAP
Kiadja az IMPRESS KFT.
FŐSZERKESZTŐ:
Karácsonyi Zsigmond
LAPSZERKESZTŐK:
Antalfi Imola
Benedek István

MUNKATÁRSÁK: Antalfi Imola, Bodolai Gyöngyi, Farczádi Attila, Menyhárt Borbála, Mezey Sarolta, Mózes Edith, Kaáli Nagy Botond, Nagy Miklós Kund, Nagy Székely Ildikó, Nagy Tibor (fotó), Szer Pálósy Piroška, Vajda György. KORREKTÚRA: Horváth Éva, Kiss Éva.
TÖRDELÉS: Iszlai Anna, Makkai Katalin, Makkai Melánia, Vajda Gyöngyi.
FŐKÖNYVELŐ: Nagy Melinda. REKLÁMMENEDZSER: Borbély Ernő – e-mail: reklam@e-nepujasg.ro, tel. 0742-828-647.
REKLÁM-LAPTERJESZTÉS: Madaras Éva Adrienn, tel/fax: 00-40-(0)265-268-854. APRÓHIRDETÉS: Petres Emilia.
SZERKESZTŐSÉG: 540015 Marosvásárhely, Dózsa György út 9. szám, II. emelet. Internet: www.e-nepujasg.ro E-mail: nepujasg@e-nepujasg.ro
Telefon: titkárság: 0265/266-780 és tel/fax: 0265/266-270, közönségszolgálat: 0365/410-440, 0265/266-780. Nyomda: Palatino.
A szerkesztőség véleménye nem feltétlenül azonos a szerzők véleményével.
Előfizetés a postahivatalokban, postásoknál és a szerkesztőségben, tel.: 0742-828-647.
Hirdetési irodánk nyitvatartási rendje: hétfő, kedd, szerda, csütörtök: 8-16 óra, péntek: 8-15 óra, szombat zárva, vasárnap: 10.30-14.30 óra között.

642357800052

ISSN 1220-3475 (print)
ISSN 1584-3238 (online)

Románia és Moldova egyesülését előkészítő alkotmánymódosításhoz kezdődött aláírásgyűjtés

Románia és a Moldovai Köztársaság egyesülése érdekében kezdődött aláírásgyűjtési kampány Jászvásáron (Iasi) – tudatta kedden a Hotnews.ro hírportál.

„Az alaptörvényt akarjuk módosítani Románia 1918-as határainak elfogadása érdekében” – idézte a hírforrás Mihai Chirica – a kormányzó Szociáldemokrata Pártból kizárt, immár független – jászvásári polgármestert, aki Moldova romániai része legnagyobb városának a nevében támogatást ígért a szükséges aláírások összegyűjtéséhez. A városháza tájékoztató kampánnyal, szórólapokkal fogja segíteni az Egy-millióan az egyesülésért elnevezésű aláírásgyűjtést.

Az alkotmánymódosító polgári kezdeményezést az Acțiunea 2012 elnevezésű, Románia és – a szovjet utódállam – Moldova Köztársaság egyesülését követelő unionista erőt szervezőt aktivistái terjesztették a törvényhozások jogharmóniáját vizsgáló úgynevezett törvényhozási tanács elé. A szakértői testület júliusban pozitívan véleményezte a kezdeményező bizottság alkotmánymódosító törvényjavaslatát, amely szeptember 19-én jelent meg a Hivatalos Közlönyben.

A kezdeményezőknél ettől a dátumtól számítva fél év áll rendelkezésükre ahhoz, hogy összegyűjtsék az alkotmánymódosító javaslat parlament elé terjesztéséhez szükséges, legke-

veőbb félmillió támogató aláírást az ország megyéinek leg-
alább feléből. A kezdeményezők nem az alaptörvény valamely szakaszát akarják módosítani, hanem – a bolgár, cseh, lett, portugál, szlovén, spanyol alaptörvényhez hasonlóan – preambulummal akarják kiegészíteni az alkotmányt. A javasolt szöveg arra utalna, hogy az alkotmányozók a román nemzet következő nemzedékei számára akarnak esélyt nyitni arra, hogy egy „egyesült, demokratikus, európai és jóléti államban” éljenek, a román nemzet békés, a nemzetközi jogot tiszteletben tartó, külső beavatkozástól mentes újraegyesülése révén.

Akár a törvényhozók, akár az állampolgárok kezdeményezésére kerül napirendre a parlamentben egy alkotmánymódosító törvénykezdeményezés, Romániában kétharmados parlamenti többség, valamint érvényes és eredményes népszavazás szükséges az alaptörvény módosításhoz.

A mai Moldovai Köztársasággal csaknem megegyező területű (az orosz többségű Dnyeszter menti szakadár köztársaság nélküli) Bessarábia – a Prut, a Dnyeszter és Duna-delta által határolt térség, a történelmi Moldova keleti része – több mint egy évszázados cári uralom után a bolsevik forradalom idején önállósult, majd 1918. március 27-én fogadta el a Román Királysággal való egyesülésről szóló nyilatkozatot. A terület 1940-ig volt Nagy-Románia része. (MTI)

Kelemen Hunor: Európa-pártiak vagyunk, de a problémákról őszintén kell beszélnünk

Az Európai Unió tagországaiban egyre nagyobb kihívást jelent a bizalom hiánya. Ezért reformra és újratervezésre van szükség, a problémákról őszintén, kendőzetlenül kell beszélni – hangsúlyozta Kelemen Hunor az Európai Bizottság Drumul către Sibiu elnevezésű bukaresti konferenciáján.

Az Európai Unió és az illiberalizmus provokációja: Mi a demokrácia jövője? című panel egyik felszólalójaként az RMDSZ elnöke beszélt, az általa vezetett szervezet Európa-párti. Meggyőződése, hogy Románia az unió nélkül sikertelen ország lenne, ezért minden egyes kilépéssel kapcsolatos ötlet, felvetés nagyon veszélyes. Az RMDSZ ugyanakkor NATO-párti is, e nélkül a „biztonsági öv” nélkül, az Amerikával kötött stratégiai partnerség nélkül a román állam Kelettel szemben még sebezhetőbbé válna. Keletről sosem jött semmi, sem szabadság, sem jólét, sem biztonság – tette hozzá Kelemen Hunor.

A hallgatóság figyelmét ugyanakkor arra is felhívta: Európa-pártinak lenni nem azt jelenti, hogy kontinens problémáit nem észleled, nem ismered fel. Az unió kihívásai ma teljesen mások, mint voltak, azonban ezeknek sok közül nincs az illiberalizmus. Kelemen Hunor meggyőződése: Európa politikusainak időről időre fel kell tenniük a kérdést, miért növekszik a bizalmatlanság az unió bürokráciájával szemben, miért nő az euroszkepticizmus, hol rontotta el a mainstream, az elit? Ha ezekre sikerül jó válaszokat adni, ha helyes lesz a diagnózis, akkor előrébb vezetnek majd a valós megoldások.

Kelemen Hunor nehezményezte azt is, hogy amíg az Európai Unió gazdasági szempontból nagyon erős, addig politika-
világ gyenge, katonailag pedig nem létezik: ezért reformra és újratervezésre van szükség, ennek egyik útja a megosztottság csökkentése Kelet- és Nyugat-Európa között.

Ami a belpolitikát illeti, elmondta: itthon semmiféle veszéllyel nem jár az illiberalizmus, ez ma egy mondvaszínál, nem létező probléma Romániában. Az elmúlt 28 esztendőben az országra sem a liberális demokrácia, sem a kereszténydemokrácia, sem a szociáldemokrácia nem volt jellemző, Románia lerekedt az eredeti demokráciánál: alapvető intézményekkel rendelkezik ugyan, de a tartalom hiányzik belőlük. Az RMDSZ elnöke szerint a hatalmi ágak szétválasztása a mai napig nem történt meg, és nincs jogállam ott, ahol a törvényeket nem tartják be – a MOGYE ügyét és a visszaszolgáltatási törvényt is említette felszólalásában.

Amennyiben az elkövetkező időszakban Románia Európa-párti politikai szinten párbeszédet folytatnának a parlamentben és nem csak ott, valamint egyetérténeket négy-öt olyan területen, amelyben sürgősen konszenzusra lenne szükség, akkor az ország is fejlődhetne – összegzett Kelemen Hunor.

Kérdésre elmondta: a decentralizáció lenne az a terület, amelyben konszenzust alakítana ki elsőként. A döntéseket minél közelebb kell vinni az állampolgárokhoz: rengeteg problémát oldana meg, ha a szubsidiaritás elve szerint cselekednének. (közlemény)

Csütörtökiék útikalauza

Mára eltűntek az utazási szokásokban rögzült időszakok. Egyszerűbben fogalmazva, akkor utazunk, amikor éppen kedvünk szotyan. Nincs idényhez kötve. Pénztárcánk, időkeretünk és izlésünk határozza meg az utakat, vándorlásokat, csatangeléseket. Ez a kivétel és gyorsan megszokható állapot, létforma egyetlen, de annál fontosabb külső tényezőtől függ: ne lépjen ki, ne fordítson hátat országunk az Európai Uniónak. Azaz ne jöjjön vissza az útlevelezés, hatósági önkényuralmi időszak. Másrészt szólva, ne nézzenek menekültnek, illegális bevándorlónak, ne rugdaljanak vissza az európai és más boldogabb uniók határaitól.

Na mármint, ha utazásunkhoz minden adott, és nem nyűgne nyakunkon a kötelezők, akkor kétféle változatban utazhatunk. Útra kelhetünk egyénileg és társas kombinációban. Az egyéni út is szervezett utazás, a félreértések és gyalog-irigységek elkerülése végett. Ugyanis ezeket – Csütörtökiék esetében – a feleség (nevezik Csütörtökinének) szervezi meg nem kis erőfeszítések árán. Kinéz, gusztál, mérlegel, lejegyez, szótáraz, foglal, méreget, olcsóbbnál olcsóbb fapados járatokra csap le, biztosítást köt, szervez, messze elkerüli a gyanús olcsó lehetőségeket, szállodákat keres, visszaigazolvát, megnézi az internetes világtérképen, a Google Earthön a szálloda (ideál)képét, beméri a környező metrő- és buszmegállókat, a vasútállomástól, repülőtértől mért legoptimálisabb távolságokat, rakétakilövő állásokat, helikopterleszállókat, a legközelebbi vonattal is elérhető – egy-két napos – látványosságokat, utánaolvas, nyelvvizsgázik, útikönyvet szerez be, amely elérhető, ha nem, akkor az internetről kinyomtat. Egyszerűen minden eshetőségre felfegyverkezik. Aztán hátraadól, és nyugodtan rögtönöz a csapdahelyzetekben, míg Csütörtöki úr idegeskedik. (Enyhén szólva.)

A másik forma a társas élményvadász. Befizet az ember, és ha kicsit sem hagyja el a zerenca, társasozása alatt nem megy csödbe a lebonyolító iroda, nem hagyja napokig vesztegetni a buszpályaudvarokon, repülőtereken utasait. Az idegenvezető friss és tettezre készen rutinos, már százkettedik alkalommal vezeti csoportját, mondjuk Rómába, tegező viszonyban van a pápai Svájci Gárda fess hadnagyával és

Róma főpolgármesterével, valamit Tintorettóval. A csoportban mindenféle ember akad, sajnos nem mi válogatjuk össze a kedvünkre való társaságot. (Eleve kizárt.) Adott az átlagutazó, aki folyton pontos, ott lóg az idegenvezető kezében, csöndes, nem tesz fel kérdéseket, nincsenek különleges kívánságai, mindennel elégedett, akárkivel beosztható egy szobába, bőrröndje elfér a saját zsebében, hazatérés után köszönőlevelet ír... Ja most látom, hogy egy ideáltípust írtam le. Szóval ilyen nincs.

A másik típus a krakéler, a fontoskodó, az egyre kevésbé kibírható. Hetedszer van Rómában, mindent tud, sőt jobban is, mint az idegen(félre)vezető, kijavítja a kiej-

tését, adatait, átveszi a csoport irányítását, kommentál, erkölcsi magasból oszt érdemjegyeket, egyeseket kegyel, másokat halálra székál, folyton duzzog és összehasonlít, a korábbi utazásai ezerszer jobbabbak voltak, sőt Róma sem a régi; amikor először volt, még Julius Cézár fogadta őket, és Cicerót is hallotta a fórumon, XII. Kelemen pápa neki egy külön bullát címzett stb., stb. Ő az, akivel kapcsolatban megfogadjuk, soha többet vele. Sőt, ha egy városban lakunk, még a köszönését sem fogadjuk. (Ámbartól átnéz rajtunk.)

Végül itt van a klasszikus mamlasz: eltéved, elkésik, megbotlik, elesik, lemarad, ellopják az útlevelet, rossz buszra (villamosra, metróra) száll, és csak Torinóban veszi észre, hogy nem Palermóban van. Az idegenvezető többszöri erőlyes figyelmeztetése ellenére is szóba áll a honi származású koldussal, megszánja őket, akik viszont lelkiismeretlenül becsapják, kirabolják, figyelmetlenül kel át az úton, és elüti egy szárazra vontatott vaporettó, nem tud semmilyen idegen nyelvet, elfelejt, otffelejt, kifelejt, konzulhoz, követséghez kell folyamodni miatta, diplomáciai bonyodalmakat okoz, a Szent Péter-bazilikában leveri a szenteltvíztartót, a főoltárt a könyökével behasítja, ügyetlenkedik a legegyszerűbb automata-nál, miatta hetedhétszer kell megállni, mert...

Van viszont egy óriási előnye: mesélni lehet róla hazatérés után, sőt még bátran barátkozhatunk vele. Izgalmasabb, mint a Sixtus-kápolna. Azt bármikor megnézheted a youtube-on is.

Csütörtöki kimenő
– Sebestyén Mihály rovata –

Ország – világ

Kártérítés

a forradalom áldozatainak

Kárpótlás fizetésére kötelezte a román államot az Emberi Jogok Európai Bírósága (EJEB) az 1989-es forradalom több áldozata számára az ügyüket érintő nyomozás késlekedése miatt. Az EJEB ítélete 23 személy Románia ellen benyújtott keresete nyomán született. A feljelentők, illetve azok közeli rokonai részt vettek a tüntetéseken, és megsebesültek vagy meghaltak az 1989 decemberében Bukarestben, Slobozián, Târgoviștén és Resicabányán lezajlott események során, amelyek a kommunista rendszer bukásához vezettek. A panaszosok azt rótták fel, hogy a romániai hatóságok nem vizsgálták ki méltányos időn belül az eseményeket. Ezzel szerintük megsértették az Emberi Jogok Európai Egyezményének 2. cikkét, amely szerint minden személy élethez való jogát törvényesen védeni kell, illetve senki sem fosztható meg szándékosan az életétől. (Mediafax)

Nincs elmarasztalás

A PSD-ALDE kormánykoalíció ellenszavazataival a képviselőház elvetette szerdán a Tudorel Toader igazságügyi miniszter elmarasztalását célzó ellenzéki „egyszerű indítványt”. Toadert elsősorban az igazságszolgáltatás politikai felügyelet alá gyűrésével, az ágazat működését szabályozó törvényi háttér „megcsonkításával” vádolták az indítvány előterjesztői. Tudorel Toadert az ellenzék az igazságszolgáltatás függetlensége sírásójának, a korrupt politikusok ügyvédjének nevezte. A miniszter viszont továbbra is élvezi a kisebbik kormánypart, a liberális ALDE nyílt támogatását, ezért a PSD végül nem szavazta meg az ellenzéki indítványt, elkerülendő, hogy voksával megkérdőjelezze a kormánytöbbség stabilitását. (MTI)

Csökcent a munkanélküliségi ráta

Az Országos Statisztikai Intézet (INS) adatai szerint 4,1 százalék volt szeptemberben a szezonálisan kiigazított munkanélküliségi ráta, ez 0,2 százalékpontos mérséklődést jelent az előző hónapoz viszonyítva. A férfiak körében 1,5 százalékponttal magasabb volt a munkanélküliség, mint a nőknél. Az INS közleménye szerint a 15 és 74 év közötti munkanélküliek becsült száma 370.000-re esett vissza az augusztusban jegyzett 386.000-ról. A tavalyi év szeptemberéhez viszonyítva is csökkenés észlelhető, akkor ugyanis 440.000 állástalan személyt tartottak számon. A 25 és 74 év közöttiek körében 3,3%-os munkanélküliségi rátát jegyeztek, ez a korosztály tette ki szeptemberben a munkanélküliek összlétszámának 75,1%-át. (Agerpres)

Új honlap az autonómiáért

A Székely Nemzeti Tanács (SZNT) sajtószolgálat közölte, az új honlapján az érdeklődők a közképviseleti testület híreit, dokumentumait, kiadványait, Székelyföld bemutatását, az SZNT-ről és az SZNT által szervezett események visszhangját megtalálják a www.sznt.org címen. Az új honlapon az elmúlt másfél évtized autonómiaüldömlésének minden eseménye, rendezvénye, az ezekről készült beszámolók és értékelések, a tevékenység kapcsán megalkotott és elfogadott dokumentumok, film- és fényképfelvételek a Székely Nemzeti Tanács megalkulásától napjainkig elérhetőek. Ugyanakkor a honlapon minden érdeklődő három nyelven találja meg a legfrissebb információkat.

Halottak napja a főtéren

(Folytatás az 1. oldalról)

állítható meg, s korunk halottak napjának virágos temetői, a határon túlról hazaérkezők sorai egy belső vágy, egy lelki emlékezés, örök honvágy külső, látványos, virágos megélése.

Örök vita az is, hogy szép-e egy temetés, a temető? A temetésnek, a temetőnek megvan a maga sajátos, semmi mással össze nem hasonlítható hangulata, de ilyenkor – halottak napja tájékán – szép a temető. Szép, mert legtöbbször letakarítják, kitisztítják halottaik sírhelyét, és ahol rend van, ott még a temető is szép. Szép a temető, mert virágba és gyertyafénybe borul 400 évi küzdelmünk, kitartásunk kézzel fogható emléke, s ilyenkor még az ősházat kereső székely fasori szobra körül is gyertyát gyújtanak, pedig neki ebben a városban nincsenek vér szerinti leszármazottai. Halottak napján vannak lelki rokonai, hogy a Dardzsilingig eljutott székely se maradjon árván.

És szép a főtér is halottak napján; olyan, mint egy jól sikerült színes festmény, ahol a színek mögött sírhelyek látszanak, cserepes krizantémok illatába belevegyül a gyertya fénye, s amikor elindul ez a színes virágtenger a temető felé, régi arcok tűnnek fel az emlékezés tárházából, és akkor a temető szomorúsága elviselhetőbbé válik: szép helyen pihennek elment szeretteink. Ezért szép halottak napján a főtéri virágvásár.

A növekvő ütemet jövőre is tartják

Közel 62 km megyei utat aszfaltoztak le

A Maros Megyei Tanács sikeresnek tartja az idei útkarbantartási és -felújítási munkákat. Ebben az évben 61,8 km megyei utat aszfaltoztak le, a munkálatok értéke 12,6 millió lej volt – számolt be Péter Ferenc tanácselnök tegnapi sajtótájékoztatóján.

Mezey Sarolta

Ha a 2016-ban és 2017-ben elvégzett aszfaltozási munkát összehasonlítjuk az ideivel, elmondható, hogy növekvő a tendencia, hiszen két éve csak 31 km-t, tavaly 45,5 km utat borítottak aszfaltszönyeggel, idén közel 62 km-en sikerült ezt megvalósítani. – Nagyon fontos számunkra, hogy a megyei utak állapotja jó legyen, mindent megteszünk ennek érdekében. Mivel az megyei utak régiókat és fontos településeket kötnek össze, az útkorszerűsítés terén a növekedést szeretnénk a következő években tartani. A megyei utak éves karbantartási programja keretében a megyei önkormányzat idén 1,5 millió lejt fordított kátyúzásra, amit az év első felében végeztek el – mondta el Péter Ferenc, a Maros Megyei Tanács elnöke.

A megye minden övezetében aszfaltoztak

Ami az aszfaltozást illeti, a legforgalmasabb megyei úton, a Nyárárdtő–Ákosfalva szakaszon 9,7 kilométeren terítették le új aszfaltszönyeget Dózsa György és Nyárárdkarácson között. Ugyanakkor

Mezőpanit és Mezőbánd környékén is több kilométeren aszfaltoztak. Gernyeszeg övezetében is van egy négy kilométeres szakasz Sáromberke és Faragó között, egészen Sárpatákig leaszfaltozták a megyei utat. Új burkolatot kapott Nyárádremete és Nagyernye között egy két kilométeres szakasz, ugyanígy több szakasz Vámosgálfalva és Balavásár, Héderfája, Küküllőszéplak környékén. Vámosgálfalva és Szászbogács környékén is több kilométernyi út, aztán Bonyha, Gógán és Kund között is új aszfalt-reteg került az útra.

A nyárádszeredai részen is volt aszfaltozás: a Havadtót, Rigmányt, Nyárádszeredát, Székelyhodost, továbbá Jobbágyfalvát, Nyárádszentmártont érintő megyei utakon.

A szászrégeni övezetben Szászrégen, Laposnya, Libánfalva, Iszticsó és Erdőlibánfalva környékén, továbbá Magyaró környékén is több kilométeren aszfaltoztak.

A mezősályi övezetben a Csekelaka – Cintos és a Marosludas – Nagysármás – Beszterce-Naszód határa közötti út kapott új aszfaltszönyeget közel 5 kilométeren.

– A megye minden régiójában több kilométeren aszfaltoztunk, akik itt közlekednek, láthatják, hogy be is fejezték, át is adták ezeket a munkálatokat – fogalmazott a tanácselnök. A nagyszabású útkorszerűsítések ellenére azonban a megyében további 100 kilométernyi köves és földút van.

A tanácselnök arra is kitért, hogy a megyei utakon a Nyárárdtőig kiépülő autópályaszakasz miatt óriási forgalomnövekedésre lehet számí-

tani, tekintettel arra, hogy itt formális csomópont lesz.

Négy PNLD-s beruházás

A Helyi Fejlesztések Országos Programja (PNLD) keretében a Maros Megyei Tanács négy ütemű beruházásra nyert támogatást, amelyre a versenytárgyalásokat követően idén kötötték meg a kivitelezési szerződéseket, így nemsokára itt is elkezdődhet a munka. A Bonyha – Kund – Szeben megye határát összekötő megyei út felújításának értéke 3,1 millió lej, 1,85 km lesz leaszfaltozva belőle. A tervezésre és kivitelezésre a szerződést aláírták, jelenleg a tervezés és az engedélyek beszerzése van folyamatban. A Szederjes – Erked és Hargita megye határát összekötő megyei út leaszfaltozásának értéke 16 millió lej, 9,7 km lesz leaszfaltozva. Folyamatban van a versenytárgyalás a munkálatokra. A tervezésre és kivitelezésre a szerződést aláírták, jelenleg a tervezési munkálatok és az engedélyek beszerzése zajlik.

A Beresztelke – Vajdaszentivány – Sárpaták közötti út kiszélesítésének értéke 12,7 millió lej, 8,8 km útszakaszon fognak dolgozni. Itt az egyik pályázó cég óvást nyújtott be, ezért elhúzódtat a licit, a tervezésre és kivitelezésre a szerződést a héten fogják aláírni. A Marosludas – Nagysármás – Beszterce-Naszód megyehatár út felújításának értéke 1,1 millió

lej, itt egy km lesz leaszfaltozva. A tervezésre és kivitelezésre a szerződést aláírták, időközben elkészültek a tervek, és múlt héten a megyei önkormányzat átadta a munkatelepet a kivitelezőnek.

További tervek készülnek elő

– Tervet készítünk elő, hogy ha pályázati lehetőség adódik, legyenek meg az előtanulmányok. Itt a Nagyernye – Nyárádremete – Szováta közötti 36 km-es útszakasza, a Szászrégen – Laposnya – Hargita megye határa közötti 12 km-es útra, a Marosvásárhely – Nyárádszereda – Sóvárád – Hargita megye határa közötti 12 kilométeres szakasza, az Erdőszentgyörgy – Bözöd – Hargita megye határa közötti útra, a 136-os út korszerűsítésére, a Gyulakuta – Székelyvecke és a 13C jelzésű út közötti szakaszra utalok. Dolgoznak a terveken, hamarosan elkészülnek – fűzte hozzá a tanácselnök.

Az uniós pályázatokat illetően: a Nyárárdtő – Dicsőszentmárton út-

szakasz felújítására most elemzik az ajánlatokat. Hamarosan eredményhirdetés várható. Ha nem lesz óvás, november közepén alá lehet írni a kivitelezési szerződést.

Hogy ne váratlanul érkezzen a tél

A megyei utakra a hóeltakarítási munkálatokra két éves keretszerződéseket kötött a Maros Megyei Tanács. Ezek keretében részszerződéseket kötnek az év végi és jövő évi eleji téli időszakra. A megyei tanács a héten aláírta a november 1. és december 31. közötti időszakra vonatkozó részszerződést (utólagos szerződést), így amint téliesre fordul az idő, azonnal el lehet kezdeni a hóeltakarítást.

– Minden régióban készen állnak, hogy ha november folyamán lehull a hó, ne lehessen azt mondani, hogy ismét felkészületlenül ért a tél.

A hóeltakarítási szerződés ideje értéke – novemberre és decemberre – 1,2 millió lej – mondta Péter Ferenc tanácselnök.

Fotó: Henn Attila

RMOGYKE-szereptévesztés

Dr. Ábrám Zoltán

„Dobogjon együtt szívünk az egyetemünkért 2018. október 29-én, hétfőn, 18 órától a marosvásárhelyi Színház téren! Az évezredes szülőföldünk örökségének megőrzése kötelezettséget ró ránk! Bátorítsuk együtt az orvosi egyetemünk oktatóit és hallgatóit, hogy hajtsák végre a magyar oktatás önállóságát, amelyet Románia alkotmánya és a Román Oktatási Törvény biztosít. Szervező: Romániai Orvos és Gyógyszerészképzésért Egyesület (RMOGYKE)” – egészen pontosan így olvasható a plakátszerű felhívás, újságokban leközlött hirdetés, a néhány kisebb helyesírási hibával együtt. A szöveget kiemelik az aranyárga-kék-fehér színek, a hold és a csillag motívuma, valamint alól egy sok tízezres és több magyar zászlós budapesti kormányúntetés felvétele. A forrás megjelölése nélkül, ám a jobb sarokban kis méretű betűkkel és zárójelben olvashatóan: Fízett hirdetés.

Már a pusztán szövegből és körítéséből kiderül, hogy szereptévesztésről van szó. Úgy látszik, a turáni átok széthúzása mellé, mennyiségi és egyre inkább minőségi gondjaink tetőzéseként közösségünket megosztó újabb fogalommal kell szembeállítanunk, amit bizonyára másként is titulálhatnánk, én szereptévesztésnek nevezem. Egy olyan helyzetben vagyunk „sündisznóállásban”, vagy éppen „lövöldözünk egymásra”, esetleg provokálunk, amikor nemcsak a román-magyar, hanem egyre inkább a magyar-magyar párbeszédet kellene létrehozniunk és fenntartanunk. Amikor nemcsak a külső, hanem ugyanúgy a belső tárgyalás, egyeztetés, egyáltalán szóba állás alapvető és meg-

kerülhetetlen szükségszerűsége merül fel, amennyiben bármilyen eredményt szeretnénk elérni.

Összehangolt stratégia kialakítása, a párbeszéd lehetőségeinek a megteremtése, az erőteljesebb politikai fellépésre való felhívás helyett (utóvégre a felsőfokú oktatás kérdése csakis a politika sikere vagy kudarca lehet) a magyar nyelvű orvostudomány felvállaló, számos színvonalas továbbképzést, valamint már-már megszámíthatatlan tüntetést és hangosbomlásos figyelemfelkeltést szervező RMOGYKE csak mélyebbre ássa az árkot MOGYE-ügyben (az ügy maradt, csak az egyetem neve változott meg). Egrészt sajtóban megszélesített támadást intézett a magyar tagozat vezetői ellen, másrészt az identitásbeli zavarral még nem rendelkező, még nem közönyt és a lelkiismeret szavát még figyelembe vevő oktatók, diákok körében is újabb visszataszítást keltett. Újból idézem a felhívás egy félmondatát: „Bátorítsuk együtt az orvosi egyetemünk oktatóit és hallgatóit, hogy hajtsák végre a magyar oktatás önállóságát”. Ez nagyjából olyan képtelenség, már-már provokáció, mintha arra bátorítanám az újságírókat, hogy közös sajtótájékoztatót „hajtsák végre” az erdélyi magyarság autonómiáját. Ráadásul áttételesen az olvasható ki a sorokból, a megszólított oktatókról és diákokról a közömbös extrapolálva a felhívást, hogy bátorítalak az olyan erdélyi magyar (innen már csak egy lépés választ el a megalkuvó fogalmától), aki nem megy ki tüntetni az utcára, miközben olyan munkahelyen dolgozik, ahol kétharmadot meghaladnak a tőle eltérő vélemények.

Ismereteim szerint a legnagyobb hadvezérek nem az első sorokban

vívják a csatát mindhalálig, és nemigen válhatott valakiből sikeres államférfi, ha mellőzte a szövetségeseit, és saját hívei körében fokozta a megosztottságot.

Egyetértek azzal, hogy a civil szférának fontos szerepe lehet a helyzetéből adódóan kötetlen véleménynyilvánítás terén, szabadabb lelkiismerettel kimondhatja a jogsérelmeket, és felhívhatja a figyelmet

Vélemény

a törvény alkalmazására, esetleges passzivitásából és szüklátókörütségbe száműző érdekei mögül felrázhatja a politikát, a politikusokat, a tisztségviselőket, a lelkiismereteket. Az RMOGYKE módszerével azonban nem értek és nem érthetek egyet. Az általa képviselt szereptévesztés érzékeltetése végett az Erdélyi Naplóban megjelent írásomból idézek részleteket az alábbiakban (MOGYE – oktatók szerepe és felelőssége, 2018. szeptember 20.):

„Sokan és sokféle véleményt fogalmaznak meg sokszorta kevés információ és nem megfelelő rálátás birtokában. Így van ez a marosvásárhelyi orvostudomány ügyében is, azon belül a magyar tanári kar megítéléséről. A helyzet nyilvánvalóan bonyolult, a széthúzás nem kicsi, a sorokat rendezni kellene, de azért kikérem magamnak, hogy egyesek állástalanságba száműzzenek tüntetni, azaz ötven férőhelyes sátrakat hoznának létre »a MOGYE utáráta tett magyar tagozata« részére (Tusványoson osztogatott szórólap, 2018. július 28.), mások pedig nyeglén úgy vélekedjenek, hogy

»– egy-két ritka kivételtől eltekintve – a vezető magyar professzorok bűnös módon szó nélkül asszisztálnak« (Erdélyi Napló, 2018. szept. 6.) Ugyanis nem csupán egy-két magyar professzor és más rangú oktató volt annak idején Schmitt Pál államelnök meghívottja egyenes kiállása miatt, sőt a MOGYE etikai bizottsága elé állított és a DNA-ra citált tanárok száma is meghaladta az egy-kettőt.

Amúgy ismételt tudatosítani szeretném: a magyar oktatók feladata alapvetően a szakmaiság biztosítása és általa a magyar oktatás színvonalának, egyáltalán a magyar oktatás lehetőségének a fenntartása. A mi elsődleges szerepünk és felelősségünk az, hogy a mindenkori lehetőségekhez mérten versenyképesek legyünk az adott elvárások szerint, hallgatóinknak minél több hasznos ismeretet és üzenetet fogalmazzunk meg, (magyar) államvizsgák témavezetői és – esetleges egyetemi karrierre pályázó – doktoranduszok irányítói legyünk. Ezt a feladatot sem politikuskusok, sem újságírók, sem más szakmabeliek, sem közemberek nem tudják teljesíteni, hacsak valahol nem intéznek el maguknak szakvizsgát, doktorátust, kutatási beszámolót, ISI-s cikkeket és mi-egymást. Szóval ez a mi közös és elsődleges feladatunk, amire rátehető egyesek szerepvállalása az egyetem – amúgy szavazógépezetként működő – vezető testületeiben, vagy lelkiismeretük szavának a halálata mások nemtetszése ellenére is. Nekünk nem feladatunk sem az országgyűlésben apellálni a jogfosztások ellen, sem az egyetemmel szemközt parkban tüntetni a magyar oktatásért.

(...) Azt is szeretném axiómáként kijelenteni, hogy egész közösségünk érdeke, kiváltképpen a versenyvizsgával az egyetemre be-

jutott hallgatóké, hogy évről évre magyar végzősök kapjanak orvosi, fogorvosi, gyógyszerészdipломát az úgy-ahogy létező és működő marosvásárhelyi magyar oktatás hasznélvezőiként. Igenis, a főszereplők maguk az egyetemi hallgatók, a magyar orvostudomány célkeresztjében ők állnak, még akkor is, ha igen jelentős hányaduk orvosdiplomával a zsebében nem idehaza fogja hivatását, szakmáját, pénzkeresetét teljesíteni.

(...) Persze, még lehetnek főszereplői a magyar nyelvű orvostudománynak: a tanügyi törvény betartásáért küzdő karakán politikustól a következetesen tudósító és helyzetelemző újságíróig, a kiegyensúlyozott véleményt megfogalmazó közembertől a rendíthetetlen emberjogi harcossal. Velük szemben azonban mi, a MOGYE magyar tagozatának oktatói vagyunk azon kiváltságosok, akik a magyar nyelven zajló orvostudomány szakmai és gyakorlati feltételeit biztosítani tudjuk. Miközben tény és való: az oktatói közösséget rendkívül sokszínű, olyanok vagyunk, amilyenek, de mégis megkerülhetetlenek. Képesítés nélkül nem helyettesíthetők az orvostudomány folyamatában, és máshonnan, Magyarországról érkezőkkel legfeljebb annyira pótolhatók, hogy az akkreditáció biztosított legyen.

Azért is szükség lenne a magyar oktatás tanügyi törvény által előírt autonóm önszervezésére, hogy ez a nem túl népes oktatói közösség minőségileg is gyarapodjék, és mind szakmai, mind érzelmi-identitási szempontból a jelenleginél jobban megállhassa a helyét. Hogy ki-kik jobban megtalálja a szerepét – és a felelősségét. Hogy jelképes csatározás és lövészetekbe való húzózkodás helyett nyugodtabb teremtő légkörben végezhesük oktatóként körvonalozott szakmai, nevelő, gyógyító tevékenységeinket.”

HARMÓNIA

Egészség – életmód – otthon

Szerkesztette: Bodolai Gyöngyi

Még mindig tart a sárgaságjárvány

Influenza ellen adják a védőoltást

Továbbra is 12 gócpontban fordulnak elő újabb sárgaságos megbetegedések megyénkben, október folyamán 200 körüli esetben állapították meg az A típusú hepatitiszt. Ebből arra következtettek a szakemberek, hogy a járvány még tart, ezért újabb megbetegedésekre lehet számítani.

Az elmúlt héten érezhetően csökkent a felső légúti vírusfertőzések száma, a korábbi időszakban bejegyzett 4.293 esethez képest 3.841-en fordultak orvoshoz

október 22–28. között, viszont többen szorultak közülük kórházi kezelésre, mint a megelőző héten. Csökkent a tüdőgyulladásban szenvedők száma is, 1.552 bejegyzett esetről 1.489 nyilvántartásba vett betegre, akik közül 72-en szorultak kórházi kezelésre.

Megérkezett megyénkbe az influenza elleni oltóanyag utolsó 9.050 adagja, és 4.363 személy kapta meg a védőoltást – tájékoztatót *Stelian Caraghiaur*, a megyei közegészségügyi igazgatóság sajtószóvivője.

Oltás válthatja fel a jövőben a véralvadásgátlókat

Oltás válthatja fel majdan a szájon át szedhető véralvadásgátló gyógyszereket, hogy csökkentse a vérrögök okozta másodlagos szélütés kockázatát egy új japán kutatás szerint.

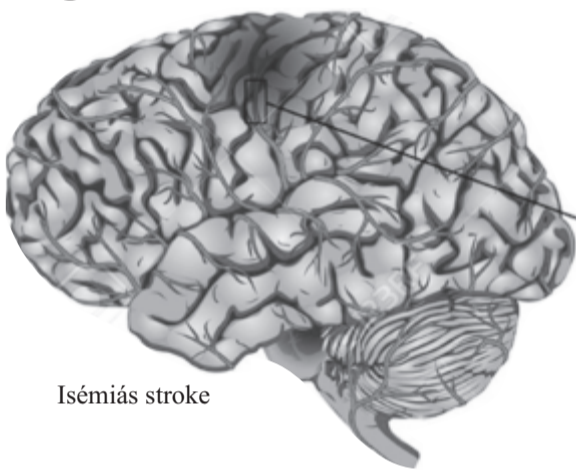
Az Amerikai Szív társaság Hypertension című folyóiratában bemutatott tanulmány szerint a japán kutatók sikeresen tesztelték egereken egy kísérleti oltóanyagot, amely védelmet biztosított a vérrögképződés ellen több mint két hónapon át anélkül, hogy növelte volna a vérzés kockázatát, vagy autoimmun választ idézett volna elő. Az autoimmun válasz hiánya azért fontos, mert azt jelenti, hogy az egerek immunrendszere nem érzékelte az oltóanyagot „behatolóként”, amely ellen fel kellett volna lépnie.

A vérrög által előidézett isémiás stroke-ot (az agyat ellátó erek elzáródása) szenvedőknek gyakran kell véralvadásgátlót szedniük, megakadályozandó egy újabb gutaütés kialakulását.

A vakcina ugyanolyan jól működött, mint a szájon át szedett clopidogrel véralvadásgátló – közölte Nakagami Hironori, az Oszakai Egyetem professzora, a tanulmány társszerzője.

Az oltóanyag kifejlesztése a naponta szájon át szedett gyógyszerek felváltására vagy kiegészítésére sok életet menthet meg, és segít megakadályozni a másodlagos stroke-ot és az esetleges szívrohamot – idézte Nakagamit az Eurekalaert tudományos hírportál.

„Sok szélütést szenvedett beteg nem szedi előírászerűen a véralvadásgátlókat, ami miatt nagyobb a va-

Isémiás stroke

lószerűsége egy újabb stroke kialakulásának. Az oltás egy nap megoldhatja ezt a kérdést, mivel csak időszakonként kell beadni” – hangsúlyozta a kutató.

Folytatni fogjuk kutatásunkat, és reményeink szerint öt-tíz év múlva megkezdődhetnek az oltóanyag klinikai próbái, de vannak különbségek az egerek és az emberek között abban, hogy az immunrendszer hogyan ismeri fel az oltást. Ezt a problémát meg kell oldanunk, és hiszem, hogy ez az oltóanyag nagyon ígéretes stratégiát jelent a másodlagos stroke megelőzésben – tette hozzá. (MTI)

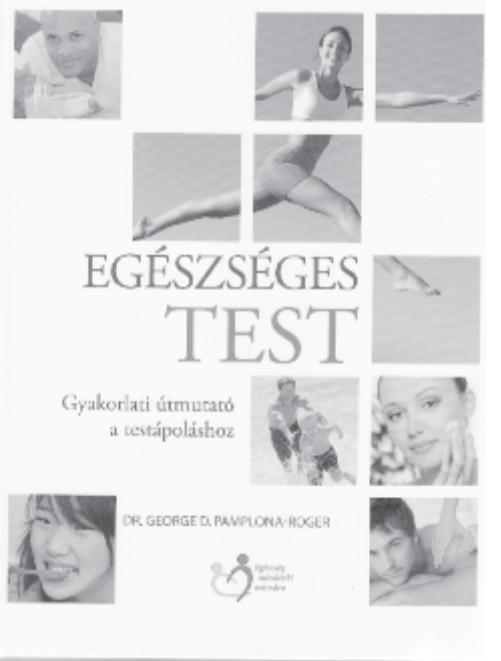
Útmutató a testápoláshoz Testünk csodája

„Az egészség és jólét főleg a testre vonatkozó ismeretektől függ, és attól, hogy miképpen gondoskodunk róla” – olvasható a Safeliz Kiadónál megjelent *Egészséges test – Gyakorlati útmutató a testápoláshoz* című kiadványban. A nagyalkú, vasos könyv egész oldalt betöltő színes képekben mutatja be szervezetünk minden részletét olyan szinten, amit az átlagember is megért, számára is rendkívül hasznos és tanulságos. Szerzője George D. Pamplona-Roger, a Granadai Egyetem sebészdoktora, aki egyben okleveles népegészségügyi szakember, a Nemzetközi Egészségfejlesztési és Egészségnevelési Unió tagja.

Testünk csodáját, ezt a fantasztikus pontossággal működő laboratóriumot, amelyben minden a helyén van, és minden működőképes, a tisztelet hiányával, rossz szokásokkal, helytelen bánásmóddal negatívan befolyásolhatjuk. Ha jól viszonyulunk hozzá, azt mindig meghálálja, és betegség esetén is működésébe lép szervezetünk öngyógyító reflexe – olvashatjuk a kiadványból, amelyet Sonnleitner Károly fordított magyar nyelvre. A jó minőségű papírra nyomtatott kötetből sorra megismerkedhetünk a szervekkel és szervrendszerekkel, azok működésével, valamint a módszerekkel, amelyek segítenek az egészség meg-

tartásában. Nem gyógyszereket ajánl a szerző, a helyes életmód, táplálkozás, a gyógynövények nyújtotta lehetőségeket veszi számba, a szervezetünk leírására, bemutatására (az agytól az alhasig) szolgáló gazdag és kiváló minőségű képanyag mellett. Vannak benne jól ismert tanácsok, de újak is, amelyek segíthetnek az egészség megtartásában és visszanyerésében. A könyv nevelési, oktatási célból íródott, és nem pótolja a szakképzett egészségügyi szakember tanácsait, ajánlásait – figyelmeztetnek a szerzők. Ennek ellenére szép, hasznos kiadvány, amelynek minden családban ott lenne a helye.

A magyar nyelven az EVS (Élet és Egészség Kiadó) gondozásában megjelent könyvet az adventista egyház megbízottjai forgalmazzák. (b.)

A kávé íze Egy üzlethelyiség átalakulása

Hetek óta eljárak mellette, de pár lépésnyire a lakásomtól fölöslegesen tartottam betérni egy kávéra, amikor otthon kényelmes körülmények között fogyaszthatom el a szokásos délutáni adagot, aminek az íze nem jelent különösebb élményt, bármelyik csomagolású őrölt kávéval próbálkozom. Amikor kiderült, hogy az októberben megtartott 13. országos építészeti biennálén a legjobb belsőépítészeti megvalósítások közé sorolták, mégis bekváncsiszkodtam a nyugdíjpalota földszintjén levő kávézóba, ahol kellemes meglepetésben volt részem.

Először is kiderült, hogy a pult mögött kávé főző férfi, *Zsigmond István* marketing szakos menedzser, aki társával, a hasonló végzettségű *Dorin Obrejával* együtt nyitotta a barátságos hangulatú kávézót. A helyiség berendezését az egyszerű, letisztult formák, a pasztell színek, a kettesben vagy különböző számú társaságban érkezőknek megfelelő bútorzat jellemzi. Ennek a leegyszerűsített berendezésnek különös többletet ad, hogy a szabadon hagyott nagy nyílászárók az a szecessziós város háza hangulata szüremlik be a helyiségbe.

Amíg a kávéval érkező *Zsigmond Istvánra* várok, gondolataimban végigfutatom a helyiség átalakulásait. Gyermekkoromban

mészárszék működött benne, ahol a színes képekről megtanultam, hogy például a felsál vagy a szegy az állat melyik részéből származik. Később, inséges években már csak az üres pult és az időnkénti hosszú sorok látványa fogadta az arra járókat. A rendszerváltás után sokszor és szívesen tértem be a Mentor Kiadó gazdagon ellátott könyvesboltjába, ahonnan sok kedvemre való könyvet vásároltam, és az újdonságokról jó volt elbeszélgetni a pult mögött álló kedves ismerősömmel, aki a kizsemelt könyvet kérésre fölré is tette.

Ezúttal nem szellemi, hanem a mindennapok során létszükségletté vált „táplálékunkról” beszélgettem el a vállalkozó kedvű beszédes fia-

talemberrel, aki bevallotta, hogy a kávé iránti szerelme hét éve kezdődött, amikor a céget létesítették. Kezdetben Ausztriából hozták be a kávé, ami mindenképpen jobb minőségű volt a hazainál. A folyamatos önfelkészítés során hógolyóként bővültek ismereteik a kávéról. Így szerelték fel a kávébiciklit, ami nem felelt meg a szabályoknak, ezért irodákba vitték, eseményeken, az orvosi egyetem bisztrójában főzték a kávé. Aztán létrehozták az erdélyi barista akadémiát a kávéiparban szükséges információk elsajátítására a kávé biológiájától, kémiajától a kávégépek ismeretén át a kávépörkölésig. Ez utóbbira szakosodva jutottak el odáig, hogy óránként 40 kiló kávé tudnak pörkölni, amit kü-

lönböző kiserelésben a kávézóban is meg lehet vásárolni. Kis mennyiségű, egy adott termelőtől származó arabica kávé hoznak be, amit jelenleg egy kolumbiai farmertől vásárolnak. Ahogy a bor esetében, minden övezet sajátos aromájú kávé kínál, aminek meg tapasztalását száműzte a nagymértékű iparosítás – jegyzi meg *Zsigmond István*. Ezen próbálnak változtatni, az igényesség adja a kávézó sajátosságát, amihez a vállalkozók szerint a korszerű belső építészeti illik. Bukarestben élő karácsonkői tervező, *Stefan Páváluță* munkáját dicséri a belső tér kialakítása, ami hangulatában az építész svédországi tanulmányainak jegyeit hordozza. A berendezés túl nagy hangsúlyt fektetnek a kávé ízére, színére, ami a minőség biztosító, és amivel elnyerhetik a vendégek elismerését.

A kérdésre, hogy mit jelent a kávézó neve, a 112, ami a sürgősségi ellátás hívószáma, *Zsigmond István* elmondja, hogy először is azt, hogy ketten vállalkoznak, a másik célzás, hogy az ember társas lény, és egy kávé, amit egy számunkra kedves személlyel fogyasztunk el, többlet jelent, mint egyedül, továbbá, hogy aki sürgősen szeretne egy jó kávé inni, az náluk megtalálja.

Itt tartunk a beszélgetésben, amikor elkészül a kávé, amelynek a fogyasztási módjáról is tájékoztatót olvasható minden asztalon. Az eligazításhoz alkalmazkodva iszom egy korty vizet, kicsit megpörgetem a csészében, aztán próbálom meghatározni a kávé telt, izgalmas ízét, amihez hasonlót egy velencei gondolkodókötőben levő kicsi kávézóban éreztem évekként ezelőtt egy felejtetetlen kiránduláson. (bodolai)

Az örökség

Rajzok és emlékek

Ferenczy József festőművész (1866–1925) Marosvásárhely szülőtte, de szülővárosában hivatalosan semmi sem őrzi az emlékét, holott a XX. század kezdetének úttörő, elismert festőművészeként tartják számon a tágabb hazában is. A szülőhely feltehetően azért feledkezett meg róla, mert felnőtt életét (1901–26 között) Temesváron töltötte, ott teljesedett ki művészi pályája is.

Bodolai Gyöngyi

Ferenczy József fényképe

Temesvár portréfestője

Nevét a Béga-parti városban elsősorban élethű, a modell egyéniségét, lelkületét is megragadó portréi tették híressé. Festett erdélyi tájakat, vászonra vitte az olasz városok pezsgő forgatagát. A matyó népművészet és népi élet színes ihletforrás volt számára, akár csak a vaskohókban izzó anyag; virágcsendéletei kellemes színfoltot jelentenek művészetében. Későbbi korszakában festett nagyszabású bibliai jeleneteket, és kiváló tehetségét rajzai, rézkarcai is bizonyítják. Az akadémiai festészet képviselőjeként mert és

tudott a posztimpreszionizmus és a szecesszió irányába is elmozdulni. Megfestette a temesvári piarista templom kápolnájának mennyezetét, az első világháború után restaurálta a római katolikus székesegyház főoltárképét. A temesvári közönség neki köszönheti, hogy a budapesti Nemzeti Szalon képeit a Bánság fővárosában is kiállították, egyéni tárlatai a méltatásokból ítélve sikeresek voltak. A Teréz-bátya kazamatájában, majd később a belvárosban kialakított műtermében festőiskolát szervezett, művészettörténeti előadásokat tartott, megalakította a Bánsági Szépművészeti Egyesületet. Külföldi úti élményeit a helyi lapokban közölte. Rendkívül gazdag életművéből 30 alkotását őrzi a Temesvári Szépművészeti Múzeum, számos festménye közül azok, amelyek nem semmisültek meg, aukciós házak, bel- és külföldi magánszemélyek birtokában vannak.

Az unoka

A szülőváros hivatalos hűtlenségéről tett állítást azzal kell kiegészítenem, hogy Ferenczy József emléke leszármazottai körében mégiscsak él Marosvásárhelyen. A Tudor lakónegyed egyik tizemeletes tömbházának

Divald Emília

Feltételezhetően a festő édesanyjáról készült rajz

földszinti lakásában kerestem fel a 72 éves Ferenczy István építészmérnököt, a festő unokáját és feleségét, Ferenczy Hajdú Rozáliát. A szobában, ahol beszélgettünk, a nagyapa emlékét, festményeit kerestem. A művész feleségéről készült rajz, a korán elhunyt kisfiukról festett kép és egy lányka portréja képezi a nappali szoba falán látható hagyatékot. Örökségét a két világháború és a művész halála után a támasz nélkül maradt család nehéz anyagi helyzete tépázta meg. Életéről felbecsülhetetlen értéket jelent fia, Ferenczy László gondosan feliratozott fényképalbuma sok-sok fotóval, hisz az első mesterség, a fényképezés, amihez a hajlamot a festő fia és unokája is örökölte, az átlagosnál magasabb színvonalú fényképekben nyilvánult meg. Három tájkép és egy vásárt ábrázoló festmény mellett az unoka birtokába került egy nagyalakú dosszié a festő élethű rajzaival, vázlataival, amit szülei egykori lakásának a pincéjében talált. Köztük van egy idős asszony portréja, ami a családi fotóalbumban található fénykép alapján a festőművész marosvásárhelyi édesanyjának lehet a portréja.

A fényképezéstől a képzőművészetig

Maradnának a szóbeli emlékek, de az unoka, Ferenczy István 22 évvel a nagyapa korai halála után született Temesváron, így személyes emlékei nincsenek róla, csak az, amit szüleitől hallott. Megőrződött viszont egy származási táblázat, amelyet édesapja, Ferenczy László írt alá 1944. VI. 15-én. Ebből kiderül, hogy Ferenczy József festőművész a szilágyardói Ferenczy István (1821. IX. 30.) és a marosvásárhelyi Soós Mária (1834. VII. 3.) fiaként házasságkötésük (1864. IX. 19.) után két évvel, 1866. XII. 17-én jött világra Marosvásárhelyen, és szülei vallása után reformátusnak keresztelték. Ferenczy Józsefet – középfokú tanulmányai végeztével – korán özvegyen maradt édesanyja Budapestre küldte, hogy id. Divald Károly gyógyszerész-fotográfusnál kitanulja az akkoriban divatos fényképezésmesterséget. A családi legendárium szerint gyalog indult útnak, ahogy később Párizs felé is hasonlóképpen vette az irányt. Divald Károly, az 1848–49-es szabadságharc egykori honvéd harcosa Bécsben gyógyszerészetet tanult, évekig patikát működtetett, később a fényképezés ejtette rabul. Eperjesen műtermet nyitott, majd később a székhelyét Budapestre tette át. Magyarországot tájait, a Tátrát, Budapestet fényképezte, az első barlangfotósként tartják számon. A Magyarországi Kárpát Egyesület kiadványait az ő képei illusztrálták. Fotóit fénynyomás útján, majd nyomdában sokszorosította, és több millió képeplapot forgalmazott. Széles látókörű, kiváló mesterember volt, aki korán felismerte tanítványának tehetségét a képzőművészetben, ezért Ferenczy Józsefet Bihari Sándor és Karlovsky Bertalan festőiskolájába (1890–91) küldte. A fiatal Ferenczy József tehetsége annyira nyilvánvaló volt, hogy oktatói Párizsba irányították, ahol a Julian Akadémia magán festőiskolában folytatta tanulmányait. A kor két kiváló képzőművészenek óráit hallgatta, s így alkalmá volt a portré,

zsánerkép és történelmi kompozíciók festője mellett a tájfestészet mesterétől is tanulni. Eljutott a híres müncheni festőiskolába, de ahhoz, hogy fenntartsa magát, munkát kellett vállalnia. Ez olyan túlerhelést jelentett, amibe belebetegedett. 1896-ban tért vissza Budapestre, ahol Benczúr Gyula festőművész mesteriskolájában képezte tovább magát, és az 1897-es műcsarnokbeli országos kiállításon mutatkozott be sikeresen.

A házasság – a beteljesített ígért

1901. XII. 21-én házasságot kötött mestere, a tízgyermekes Divald Károly második házasságából született hallássérült lányával, a finom vonású, légiésen szép és rendkívül csinos Divald Emíliával, és az ifjú házaspár Temesváron telepedtek le.

Hogy miért nem tért vissza szülővárosába, és miért választotta Temesvárt? A Bánság fővárosa a XX. század kezdetén gazdasági és művelődési szempontból is lendületesen fejlődő településnek számított, amelyről Ferenczy József azt gondolta: lehetővé teszi a festő számára, hogy művészetéből tudjon megélni. Ennek ellenére nem Temesvár, hanem egy brassói megrendelés (I. Ferenc Józsefet festette meg a brassói vármegyeház számára) indította el a siker útján. Műtermében, amely a temesvári belvárosi Csemeje-vits-házban nyitva állt minden érdeklődő előtt, az elkövetkező évek során egymás után kapta a megrendeléseket, elsősorban jeles emberek portréit festette meg. Urak és hölgyek mellképe készült el, politikusok, helyi méltóságok elevenedtek meg vásznain, amelyek idővel betöltötték a vármegyeháza és a városháza falait, és amelyekből sokat az 1919-ben visszavonuló szeb csapatok hurcoltak el. Időközben bibliai és történelmi témájú festményeken (Júdás, Az öreg honvéd álma) dolgozott, az utóbbi a Nemzeti Szalon

Rajz Gozdu Elekről

kiállításán is sikert aratott. A hivatalos megrendelések mellett családját, feleségét, kislányát is megfestette.

Ferenczy József tanulmányútjai során többször járt Münchenben, eljutott Párizsba, és nagy élményt jelentett számára Olaszország, ahova visszatért. Bejárta a Bánságot, matyóföldi útja sok szép színes festmény megalkotására ihlette. Szívesen festett aktképeket, tájképeket, zsánerképeket, csendéleteket, oktatómunkáját egy kis könyvben adta ki Szemléltető előadások a festőművészetéről (1914) címen. Szívesen rajzolta Temesvár utcáit, házait, megörökítette az impériumváltást ünneplő tömeget, de a nagy megrendelés, amire vágyott, kimaradt az életéből.

Családi tragédiák és az örökség

Családi élte nem volt mentes a tragédiáktól. Divald Emíliával három gyermekük született, de csak egy maradt életben. A két gyermek elvesztése feltehetően tragikus időszakot jelentett az életükben. Első kisfiukat, az 1907-ben született Ferenczy Lászlót sokat és szívesen fényképezte, ezt bizonyítja a család által megőrzött album. Második gyermekük, az 1909-ben született Ferenczy István két évesen tébécében halt meg, az ő emlékét őrzi az unoka tulajdonában levő kisméretű festmény. 1910-ben született lányukról, Ferenczy Mária-ról is több fénykép készült, őt 15 éves korában ragadta el a tébécé. Lányának halálát egy évvel élte túl Ferenczy József.

(Folytatás a 8. oldalon)

Erdőben

Utcai divat

Ha a klasszikust élénk színekkel és extravagáns kiegészítővel kombináljuk, ugyanakkor főleg túlméretezett (oversize) ruhadarabokat viselünk, melyek nagyrészt denimből (strapabíró farmer pamutanyagból) készültek, biztosan meg fogunk felelni a 2018–2019-es hideg szezon utcai divat (streetstyle) alapvető irányelveinek.

Casoni Szálasi Ibolya

A DENIM az idén a fő helyen áll. Aki követni szeretné a divatot, szerezzen be egy boyfriend típusú farmernadrágot és egy túlméretezett farmerdzsekit, valamint egy elegáns blézert, melyet szintén társíthatunk a farmernadrággal. Ennek dereka legyen magas, szára enyhén bő, hossza rövidített. Ha ki van koptatva, rojtos kivágások díszítik, még divatosabb. A lényeg, hogy sötét felsővel világos nadrágot viseljünk és fordítva. Egy másik hideg szezon farmer alapdarab a farmerkardigán vagy felöltő, mely takarhatja a térdet, de földig érő is lehet, és főleg alkalmi (casual) elemekkel, de testhezálló ruhákkal kombinálva is jól mutat.

Az immár klasszikusnak számító KOCKÁS is még mindig divat. A piros tartánból (jellegzetes kockás gyapjúszövet) már nemcsak a kilt, azaz a skót népi viseletben a férfiak által viselt szoknyához hasonló darab készül, hanem felöltők, kabátok és vinilzakkok is.

A '90-es évekre emlékeztető BÖRKABÁT az idei hideg szezon egy másik alapdarabja, mely avantgárd stílusúvá változtatja megjelenésünket. Viselhetjük lenge ruhákkal, nadrákosztűmmel, farmerrel, magas sarkú, térd fölé érő csizmával. Keskeny szemüveggel, sapkával még divatosabb.

A színben és formában a munkaegyenruhákra emlékeztető OVERALL is vezető szerepet kapott, mivel a 2018–2019-es őszi-téli szezonban az első helyen a kényelem áll. Viselhetjük egyszerű felsők és trikók fölött vagy anélkül. A kiegészítőket az alkalomhoz megfelelően válasszuk meg: klasszikus styletto cipők, túsarkú szandálok, sport- vagy tornacipő is talál hozzá.

Egy másik alapdarab idén az ÓRIÁSSÁL, mely készülhet vastag, kötött fonalból, vastag szövettől vagy akár szőrméből is. A lényeg, hogy legyen nagy, hosszú és élénk színű. Nadrákosztűmmel, klasszikus felöltővel, könnyű kabátokkal és farmerrel is talál.

Úgy néz ki, hogy az állatminta – ezúttal a LEOPÁRDMINTA – is klasszikussá vált, ugyanis ismét divatos egy extravagáns kabát formájában. A társításokhoz ihletődjünk a '60-as évek divatjából: viseljük sűrű szövésű fekete harisnyanadrággal, piros táskával, nagy napszemüveggel.

Aki nem kedveli a leopárdminta kabátot, viseljen leopárdminta mandzsettával és gallérral ellátott egy színű darabot.

Legyőzték a távolságot

Kellemes élménnyel ajándékozta meg a zeneszerető közönséget vasárnap este *Hencz Helga*, a Göteborgi Operaház hegedűse és *dr. Ávéd Éva* zongoratanárnő, a marosvásárhelyi Művészeti Szaklíceum igazgatóhelyettese. Boér Károly rádiós kollégánk a koncert utáni lazítás pillanatában kapta lencsevégre a két zenészt, akiknek sikerült legyőzniük a távolságot, és néhány nap alatt összehangolni a játékukat, amelyet olyan tapssal jutalmazott a közönség, hogy a ráadás sem maradt el. Bár Hencz Helgának másnap reggel vissza kellett utaznia Svédországba, mert próbája volt, nagyon boldogan mondta, hogy négy évtized elteltével régi álma vált valóra azzal, hogy újra a marosvásárhelyi Kultúrpalota színpadán játszhatott, ahol 11 éves korában lépett fel utoljára.

Három éve kezdődött az együttműködésünk egy Grieg-szonátával, majd Helga hívott meg Svédországba, ahol nagy közönség előtt játszottunk, és ezek után került sor az egész estét betöltő fellépésre két igényes művel, amit ritkán tűznek műsorra. Annak ellenére, hogy mindketten nagyon elfoglaltak vagyunk, évente egyszer szeretnénk együtt fellépni, a közönség és magunk örömeire – mondta Ávéd Éva.

Ember és állat harmóniája

A rettegett parvovírus – kölyökkutyák végzete

A meleg őszi utolsó heteiben a Maros megyei állatorvosok az egyre gyakoribbá váló parvovírusos megbetegedések elszaporodásával szembesültek. Az állatorvosi rendelőkben legtöbbször arról tájékoztatják a gazdákat, hogy pár hónapos kedvencük életét már nem lehet megmenteni. Így hát nagyon sok a szomorúságot okozó diagnózis, főleg, ha gyermek jelenlétében közlik. Mindez megelőzhető lenne az időben beadott védőoltással és annak rendszeres megismétlésével – hangsúlyozza Pálosi Csaba állatorvos.

Szer Pálosy Piroksa

A vérzéses gyomor- és bélgyulladás a kölyökkutyákat betegíti meg, a túlélési arány pedig rendkívül alacsony, főleg, ha nem kapnak időben szakellátást, a felnőtt egyedek pedig vírus hordozók lehetnek akár egész életükben. Amint a szakember hangsúlyozta, az utóbi hónapokban hetente két-három esettel találkoztak a marosvásárhelyi állatorvosok, ami egyre aggasztóbb jelenség.

A kutyaparvovírusos megbetegedés lefolyása lehet nagyon gyors és elhúzódó jellegű is. A tünetek a fertőzést követően általában 2-5 nap után mutatkoznak. Többnyire levertség és étvágytalanság, ezt követően gyakori hányás és hasmenés jelentkezik, a barnás, majd véres hasmenés erőteljes vérzésbe mehet át, akár el is vérezhet a fiatal állat. Súlyosabb esetben a kutya annyira elesetté válik, hogy még a nevére sem reagál. A hasa tapintásra érzékeny, fájdalmas.

A parvovírusos bélglyulladás lappangási ideje 4-10 nap, védekezni a védőoltással lehet. A betegséget először 1977/78-ban észlelték, s hamarosan az egész világot elterjedt. Nálunk, akárcsak Magyarországon, 1980 tájékkán jelentkezett, s azóta is komoly problémákat okoz. Különösen a nagyobb kutyapopulációkban, ott is főként a kölykök

között jelentkezhet a tömeges elhullás. A betegség okozója, a parvovírus nevét rendkívül kis méretéről kapta, amely elsősorban a beteg, esetleg még csak fertőzött kutyák nyálával, illetve bélsárral jut a külvilágra. Terjedése rendkívül gyors, ami a vírus rendkívüli ellenálló képességével magyarázható. Ezért nagy valószínűséggel a kutya sétáltatás közben is megfertőződhet, ugyanakkor az ember is hazaviheti a vírust, ha belelép a kutya megszáradt nyálába vagy ürülékébe, de patkányok is terjeszthetik. Elsősorban a kölyköket támadja meg, de nem kíméli a szopós kutyákat és a kifejlett egyedeket sem. Az eb szervezetébe került vírus a bélrendszerben szaporodik el, ahol súlyos elváltozásokat okoz. A bélnyálkahártya egy része elpusztul, emiatt a tápanyag és a víz nem szívódik fel. Sérülnek a bélfal erei is, vér keveredik a béltartalomhoz, rendkívül bűzössé teszi a bélsart. Az állat hányása és hasmenése is csillapíthatatlan, sok folyadékot és ásványi sókat veszít. Ez teljes legyengülést, súlyos vérkeringési zavart okoz, s az állat rövid idő

alatt elpusztul. Amennyiben a kutya túléli az első 4-5 napot, akkor nagy esélye van a felépülésre, különösen abban az esetben, ha idejében kórházba kerül. A folyadékvesztés pótlása tudniillik csak vénás infúzióval oldható meg eredményesen. A gyógykezelés minden esetben tüneti: az állatorvosok a betegség következményeit próbálják elhárítani, amihez hozzájárul a rendkívül költséges antitestterápia is. A parvovírusos bélglyulladás elkerülésének, illetve megelőzésének az egyetlen lehetséges útja a megelőző védőoltás. Ezért a szakemberek mindenekelőtt a védőoltások fontosságát és azok előírászerű ismétlését szeretnék tudatosítani a kutyatulajdonosokban. A kölyökkutyákat 6-8 hetes korban kell beoltani, addig még az anyának sem ajánlott közterületre vagy más kutyák társágába menni. Ha az anya be volt oltva, ráér a nyolcadik héten való oltás, ha bizonytalan az anya védettsége, ajánlott korábban, akár az ötödik héten beoltani. A 2-3 hetes időközrel kétszer oltott kutyák túlnyomó többsége hat hónapos védettséggel ruházható fel, amely 6 és 9 hónapos korokban, valamint egy év után emlékeztető oltással megújítható.

Egyetlen védőoltás nem nyújt védeltséget

Az első védőoltás még nem jelent teljes védeltséget a kiskutyának, ezért két-három héttel az első védőoltást követően meg kell kapnia az úgynevezett emlékeztető, ismételő oltást. Ezt a periódust azonban nem szabad átlépni. Ennek szerepe, hogy az immunrendszerben a védőoltással már felkészített immunsejtek elkezdjék az antitestek gyártását, és elinduljon a szervezetben a védeltségi folyamat. A második oltást követően harminc napra következnek a harmadik ismételő védőoltás, és azokban az övezetekben, ahol a vírusos megbetegedés elterjedt, a negyedik oltás is szükséges. Genetikai problémák esetén vagy legyengült immunrendszerű, illetve újraterjesztett, a vírusra fogékony kölyköknél az ismételő oltások ellenére is előfordulhat a parvovírus.

A SZÍNES, MONOKRÓM ÖLTÖZET feldobja, vidámmá teszi a szürke őszi napokat. Ebben az esetben a ruházat minden darabja azonos vagy hasonló színű kell legyen. Válasszunk az egymáshoz közel álló színek skálájából, mint: cukorkarózsaszín, ultrabolya, aquamarin, chili, füzöld, világoskék és mások. A fő szempont a szín maximális fényereje, mely bármilyen komoly kosztűmnek frissességet kölcsönöz. A kiegészítők lehetnek kontrasztosak, pl. fekete, de semleges színűek is.

A TERJEDELMES KIGÉPELT DZSEKI a hideg szezon elengedhetetlen kelléke, idén nagyon bő és vastag kell legyen. Ha fukszia, cseresznyepiros, babakék, virág-, leopárd- vagy absztrakt mintás, még divatosabb. Jól talál farmerrel, bő sportnadrággal és midi (középhosszú) szoknyákkal is.

A 60-as években megjelent MILITARY STÍLUST tulajdonképpen Christian Dior kristályosította ki, ugyanis hozzájárult az erős, de ugyanakkor finom nő imázsának a kialakításához.

Zöldesbarnás színű, álcázó mintájú anyagokból készült ruhadarabokhoz vastag talpú, vastag fűzős, száraz cipők illenek.

A klasszikus, bézs, angol stílusú BALLONKABÁT (angol gallérral, rátett zsebekkel és derékban megkötött övvel) idén ismét divatos lesz. Ha hosszú és szokatlan – többnyire élénk – színű, még divatosabb: élénk terrakotta, smaragdzöld, skarlátvörös vagy akár teljesen átlátszó is lehet.

A lényeg, hogy szél és eső ellen védjen.

A hosszú szőrű, ÉLÉNK SZÍNŰ BUNDA (főleg műbunda) is nagyon divatos idén, főleg szokatlan színekben, mint tűzpiros, terrakotta, ultrabolya, babarózsaszín, de lehet többszínű vagy mintás is.

Rendkívül rossz szokás és általában végzetes kimenetelű, hogy a gazda hajlamos egy-két napig nézni és reménykedni a gyógyulásban, a harmadik napon pedig már nagyon rossz állapotban kerül orvoshoz az állat. Főleg vidéken, ahol nem igazán végeztetik el az ivartalanítást, és sok kiskutya születik, féregtelenítésre és oltásra is későn vagy egyáltalán nem jelentkeznek, így fordulhat elő az a szerencsétlen helyzet, hogy gyenge, immunválaszra képtelen szervezettel állunk szemben, és az oltás még jobban gyengítheti a már vírust hordozó kiskutyát. Egyik legfontosabb óvintézkedés, hogy ne találkozzon felnőtt egyedekkel, amelyek sokszor vírus hordozók. A védőoltás beadása előtt még az anyakutyának sem ajánlott kijárni, mert ő is vírus hordozó lehet.

Sokan élnek abban a tévhitben, hogy a kutya be van oltva, ami azonban még nem jelenti azt, hogy az immunrendszer ellenálló, mivel míg nem kapta meg az ismételő oltásokat, bármikor megfertőződhet, ezért is nőtt meg a parvovírusos kiskutyák száma. Vannak olyan gazdik, akik az első oltást követően a hathetes kiskutyát már kiviszik a szabadba, annak ellenére, hogy az első oltás még nem nyújt védelmet. Amint az állatorvos hangsúlyozza, csak a második védőoltás beadása után egy héttel ajánlott közterületre vinni a kölyökkutyát.

Az etetési hibáknak is szerepük lehet abban, hogy a parvovírus elszaporodik a bélrendszerben. Ha olyasmivel táplálják az állatot, amitől hasmenést kap, és ennek következtében a bél helyi immunrendszere károsodik, annak nyomán pedig a parvovírus elszaporodik, hányással kísért véres hasmenés jelentkezik.

A parvovírussal való fertőzés okai között az információhiányt említette a szakember. Vannak ugyan felelősségteljes, komoly tényezőktől, akik alapos leírást adnak arról, hogy mivel kell táplálni egy kölyökkutyát, milyen gyakorisággal kell féregteleníteni, illetve oltani, számuk azonban elenyésző. Ha egy udvaron vagy lakásban parvovírussal fertőzött állat volt, alapos fertőtlenítést követően is legkevesebb hat hónapig nem szabad másik kölyökkutyát vinni arra a helyre, mert fennáll a fertőzésveszély.

Rajzok és emlékek

Ferenczy István, a festő unokája

(Folytatás a 6. oldalról)

Az unoka úgy emlékszik, hogy festékmegkezdésben halt meg, a testét kelések lepték el, és az orvosok már nem tudtak segíteni rajta.

Felesége egyedül maradt a legnagyobb fiukkal, *Ferenczy Lászlóval*, aki 1935-ben szintén megkapta a tébécét. Az anyagi támasz nélkül maradt család a festő képeinek az eladásából tudott megélni, ebből került ki a pénz a hosszú szanatóriumi kezelésre is, ami eredményes volt: a fiú meggyógyult, de az örökség nagy része odalett.

Ferenczy László Münchenben született, mert 1907-ben ott éltek a szülei, és az első két elemi is ott végezte. Később a műegyetemet elektrotechnika szakon Ilmenauban hallgatta. Amikor hazatért, két évig a resicai kohóműveknél kellett dolgoznia. A második bécsi döntés után Marosvásárhelyre költöztek, és az Erdélyrészi Hangya Szövetkezetek marosvásárhelyi központjában helyezkedett el, lakásuk a Poklos-patak partján volt. Amikor eljöttek Temesvárról, mindenük ott maradt, lakásukat rekvirálták a román

hatóságok. Ferenczy László a német megszállást követően 1944 márciusában behívót kapott, ezért Sopronba menekültek, összekuporgatott háztartásuk Marosvásárhelyen maradt. Amikor Sopronba értek az oroszok, Ferenczy László dezertált, és Temesvárra tért vissza. A *Török Klárával* kötött házasságából (1937) öt gyermek született, közülük hárman a II. világháború alatt haltak meg, lányuk is viszonylag korán, 1989-ben agyvérzésben.

1947-ben született fiuk, a ma 72. évében járó *Ferenczy István*, a festőművész unokája Marosvásárhelyen él. Szülővárosa Temesvár, ott járt iskolába, ott végezte a műegyetem építészmérnöki karát, és a helyi Építkezési és Szerelési Trösztnél dolgozott. 1978-ig a Béga-parti város volt az otthona, de amikor kisbabát vártak, elhatározták, hogy két évre Marosvásárhelyre költöznek, ahol a feleség szülei éltek, hogy segítségükre legyenek a gyermeknevelésben. A nyáradtói betonelemgyárban kapott munkát. Először édesapját vesztette el, majd 1983-ban súlyos betegség után az édesanyját is. A temesvári szülői házból a nővére maradtak a még meglévő festmények. Édesanyja halála után a szomszéd értesítette, hogy a pincében porosodik egy láda, és vigye el. Abban találta azt a nagyméretű dossziét, amelyben Ferenczy József néhány kiváló rajza, sok vázlat és a három festmény volt. A falon levő kis képek mellett ennyi a nagypától maradt örökség.

Milyen festményekre emlékszik a szülői házból? A kérdésre Ferenczy István elmondta, hogy a Lázár feltámasztása című kép volt rá a legnagyobb hatással. Szerette a matyó viseletről készült színes képeket, a virág- és különösen a muskátlis csendéleteket. Nagyon kedvelte a mediterrán világot ábrázoló festményeket, egy tájképet a legerősebb ökörcsordával, amit édesapja egy barátjának adott ajándékba. A nagymamáról

Lány virággal (ceruzarajz)

készült ovális festmény volt a legszebb – tekint vissza múltba, majd ennek kapcsán egy emlékfoszlányt idéz fel. Müncheni tartózkodásuk idején a város egyik parkjában sétált a nagymama, amikor feltűnt egy elszabadult bika. Hallássérült lévén, a kiabálást nem hallotta, hogy menekülni tudjon a bika útjából, de szerencsére nem esett semmi baja. Az a történet is megmaradt a családi emlékezetben, ahogy a fiatalok egymásba szerettek, amikor Ferenczy József Divald Károlynál tanulta a fényképezést, és párizsi útja előtt ígéretet tett, hogy visszatérkor a lányt elveszi feleségül, és be is tartotta a szavát.

Amikor a tehetség útjáról érdeklődöm, elmondja, hogy a nagypája testvére, *Ferenczy Károly* is festett, és gyakran bosszankodott a híres budapesti Ferenczy Károly, hogy nevét

összemossák a másik Ferenczy Károly nevével, akit nem tartott igazi festőnek, miközben Ferenczy József tehetségét elismerte. Egyébként a két testvér nem volt jó kapcsolatban egymással. Ferenczy Károly végül kivándorolt Dél-Amerikába, és nyoma veszett.

A nagypapa rajzkészségét a fia örökölte – mondja édesapjáról az unoka, aki építészmérnökként szintén jól kellett rajzoljon, de a képzőművészeti tehetség egyetlen utódnál sem jelentkezett. A fotózás szeretete, az arra való hajlam annál inkább, hiszen a Ferenczy család marosvásárhelyi lakását a nagypapai örökség mellett figyelemre méltó fényképek díszítik.

Bár gazdag művészi tevékenységéhez képest Ferenczy Józsefnek nagyon kevés alkotása maradt fenn, annyi van, amelyeknek a kiállításával a szülőváros, Marosvásárhely is megemlékezhetne róla.

Udvarlás (ceruzarajz)

IDÉZET 1.		...FRANCE (FR. IRÓ) OLASZ SZEREMEM	AZ EGYIK KISBOLYGO	HOGY... VANNAK	FELTÉVE	NÉMET NŐI NÉV	A HÉLIUM VEGYJELE ROMÁNPEZSGÓMÁRKA	... BUT NOT LEAST (SHAKESPEARE)	BECÉZETT ERIKA	GITÁRHÜROKI	OLASZ TÓ	...PACINO (SZÍNÉSZ) ELEVEN, VIRGONC	ALETTA VAN DER... (APÁCZAI-NÉ)	IDEGEN MŰVÉSZET	TÖRÖK TISZT (RÉG)
A 250 éve született Francois René, vicomte de Chateaubriand egyik aforizmáját idézzük a főszorokban.		H													A
IDÉZET 2. M		TEJADÓ HÁZIALLAT	VAJFÉLE MOZGÁS TEMPÓJA			KIHULLAT A KEZEBŐL VASALT CÖVEK			FRANCIA SZÓLÓFAJTA A TETEJÉRE ÚT					A SZARKA FARKAI VAN BELŐLE MOLL ÉS DÜR	
A TŰLSŐ HELYIG HAJLIK				PASCAL (RÖV.) SÍRÁSRA KÉSZTET		LÁTIN KET-TŐS BETŰ BANK-BETÉTI		ARRAFELE! SZÓNOK		HIMFY NÉVJELE AKKOR INDULI			TÖBB MINT ELÉG SZIBÉRIAI FOLYAM		
OLASZ ESTE			HANGA BECÉZETT ÖREGÜR			SZINDARAB VALAMINÉL LENTEBB					ÁLL ALATTI ZSÍRPÁRNA ZENESZERZŐ (FERENC)				FELTETT SZÁNDÉK
TARA ÚRNŐJE (SCARLETT)			NŐI NÉV (AUG. 18.) HAWAII KÖSZÖNÉS				BECÉZETT ÉVA RIASZTOTT ÁLLAPOTÚ				GÖNGYÖ-LEG OLLÓS ÁLLAT				
SPION			CSOMAGOL TALÁLI			ÜRMÉRTÉK RÖVID KÖSZÖNÉS				EREKI CSILLAMOS AGYAG-MÁRKA			KIS HÁZ LIHEGVE SIET		
NÉMA HUNI MAGUNK			DOLGOZIK A MOZDONY NÉRŐ RABNŐJE			CSIMASZ VÍZILABDA				HANGSOR OROSZ-KÍNAI FOLYÓ					NÉVELŐ KIÁRUSÍTÁS
		MŰVET HOZ LÉTRE MÁS NÉVEN			SZERZETES PAP ...MOORE (SZÍNÉSZ)				RACHMANINOV-OPERA ÁLMOS ANYJA						BEVERŐI TÖBBFELÉ OSZLÓ
ZONGORISTA (JAKOV)			KÖLTŐI SÓHAJ FÉRFINÉV (SZEPT. 1.)		FÁBA VÉS SZAMOAI PÉNZ	TÁMAD A SZÉLEINI NŐI NÉV (AUG. 29.)		ÁBRÁNYI... (KÖLTŐ) MAGYAR HELYESLÉS					ŐSZINTE KÖSZÖNET HÁTSÓ RÉSZ		
BUDAPESTI EGYETEM (RÖV.)			KUKORICA-PÁLINKA A MÁJ VÁLADÉKA			...LENK (TAMERLÁN) ARAB SZÓ: FORRÁS						A KOCSI ÉS A LOVAK GÁTÉPÍTŐ ÁLLAT			
BELGIUMI VÁROS			ÓGÖRÖG PIACTÉR AZ IRTISBE ÖMLIK				NÉMET NOB-JEL TEGNAP UTÁN				ELŐRE JUT A HÁZBA				FÁBA VÉS
A GALLIUM VEGYJELE		LENGYEL VÁROS SPANYOL AUTÓJEL				FRANCIA VÁROS EZTI				A HEGY LEVE KILÓ (RÖV.)			CSUK RÓMAI 1000		
L.N.J.												VÍZZEL TISZTÍTÓ			

Az október 25-i rejtvény megfejtése: **A tökéletes boldogság megsemmisíti a reményt, távlat nélküli világot teremt.**

Vicces decentralizáció

Drukker

A jelenlegi kormány több eredeti ötlete sorában kellett lennie egy olyanak is, amely a sportot fogja fenekestől a feje tetejére állítani. Eddig csendben munkálkodtak rajta, most végre előhozakodtak a tervvel, hogy aszongya: a megyei sportigazgatóságokat és a minisztériumi alárendeltségű klubokat a helyhatóságoknak „ajándékozzák”. Bajlódjanak ezentúl ők velük, az államnak túl nagy kolonc a sport. Mindezt a sokat hangoztatott decentralizáció nevében...

Szó se róla, a decentralizáció igencsak jó dolog, a probléma az, hogy sehogy sem akaródzik a központi hatalomnak helyi szintre utalni azokat a területeket, amelyekben sok pénzről kell döntenet, amelyek a „nemzetállam” mindenhatóságát veszélyeztetik, amelyekkel szívesen eljátszadoznak maguk a főgórék is a minisztériumokban. A sport azonban más. Kolonc, nyűg, pénzbe kerül. Hát szabaduljunk meg tőle. Adjuk – papíron – a működéshez szükséges forrásokat is vele, aztán mossuk a kezeinket.

Marosvásárhelyen pedig egész vicces lesz ennek az egész ötletnek az alkalmazása.

Vegyük sorjában.

A marosvásárhelyi tanács a közelmúltban Városi Sportklub létrehozásáról döntött. Hamarosan pedig

egy másikat is kap mellé... Mert párosan szép az élet. Fogas kérdés azonban, hogy miként fér majd meg a Muresul klub nagy tapasztalatú szakembergárdája a hivatal szűk ernyője alatt, különösen, hogy néhány sportágban megduplázódnak a szakosztályok. Idővel persze a fuzionálás a megoldás, de már most csak annak a gondolata is fejfájást okoz, hogy miként működhet egy – az összevonás után mindenképpen – túlméretezett városi sportklub, hogyan oszlanak meg a költségek, amelyek a minisztériumtól szűkösen ugyan, de biztosan megérkeztek eddig.

Aztán ott van a klub vagyona, benne a befejezetlen műjégpálya. Még megvan valahol az a felvétel, amelyen a korábbi sportminiszter azt mondta decemberben Marosvásárhelyen, hogy nulla prioritás a befejezése. Erre aztán az új tárcavezető is rátromfolt. Egy év alatt viszont egy téglát sem tettek keresztbe az épületben. Dorin Florea polgármester tíz éve hangoztatja, hogy bezzeg, ha az övé lenne a jégpálya, majd megmutatná. Hogy van a mondás? Vigyázz, hogy mit kívánsz, mert még beteljesedik? És ki emlékszik még arra az incidensre a még szabadtériként működő jégpályánál, amikor valaki megpróbálta szabotálni a létesítményt, fűrészszel vágva el a hűtőberendezés csövét? A rendőrség

akkor az ügy gyors felderítését ígerte. Azóta is várjuk, hogy ez megtörténjen...

Tréfás a megyei sportigazgatóság és a sportcsarnok helyzete is. Ezek ugyanis nem a város, hanem a megyei tanács alárendeltségébe kerülhetnek a terv szerint. A sportcsarnok fenntartása pedig nem olcsó mulatság, jelentős mértékben függ a terembérletből származó pénzből. A megyei igazgatóság az idén ősszel szusszant fel egy kicsit, miután a városi sportklub csapataitól kezdett befolyjni a pénz, hiszen a tavasszal még kongott az ürességtől a létesítmény. Ha a transzfer létrejön, akkor pedig a városi sportklub a megyének fogja fizetni a terembért. Vagy nem. Utóbbi megállapítás azoknak a vájtfüllűeknek szól, akik ismerik a viszonyrendszert Marosvásárhely és a megye vezetősége között.

A városnak persze még mindig ott lesz a jégpálya, amely elkészülte után sportcsarnokként is használható elvileg. Lehet, hogy ez teszi tényleg nulla prioritássá a befejezését?

Végezetül pedig valóra válhat Dorin Florea álma, és végre lebonthatja a vikendtelepi úszósátort. Persze, csak ha előtte befejezi a fedett kőuszodát, amelyet a minisztérium ígéretet már egy évtizede a volt Május 1. strand helyére. Vagy ez kicsikét drága mulatság lenne a számára?

Szvitolina nyerte a WTA-világ bajnokság döntőjét

Az ukrán Elina Svitolina nyerte a hétmillió dollár összdíjazású szingapúri női tenisz WTA-világ bajnokság egyes versenyt, mivel a vasárnapi fináléban három szettben legyőzte az amerikai Sloane Stephens-t.

A Szingapúrban még veretlen játékosok döntőjében a 25 éves Stephens – aki 2010-ben juniorként három páros Grand Slam-trófeát nyert Babos Tímeával – azonnal elvette az egy esztendővel fiatalabb Svitolina adogatását, aki öt bréklabdát is kihasználhatatlanul hagyott. A nyitószett így 46 perc alatt a kevesebbet rontó floridai játékosé lett.

A folytatásban a világranglistán hetedik ukrán összeszedte magát, 3:1-re elhúzott, de a tavalyi US Open bajnoka rögtön visszabrékelt.

A játszma ezzel együtt az odesszai teniszese lett, aki hamarosan már sorozatban hat nyert gémnél tartott.

Az utolsó felvonásban ennek megfelelően Stephensnek kellett kapaszkodnia 0:3-ról, csakhogy a lendületben lévő Svitolina már nem engedte ki a kezéből a meccset, amely 2 óra 23 percig tartott.

A pályafutása 13. tornáját megnyerő Svitolina a vb-trófea mellé a három győztes csoportmeccsért járó összeggel együtt 2,2 millió dollárt kapott, míg a vesztes Stephens egymillióval vigasztalódhatott.

A 2014 óta Szingapúrban rendezett világ bajnokságnak idén utoljára adott otthont a délkelet-ázsiai metropolisz, mivel 2019-től tíz évig a kínai Sencsen lesz a házigazda.

Az elmúlt tíz év világbajnokai

2009: Serena Williams (amerikai)
2010: Kim Clijsters (belga)
2011: Petra Kvitová (cseh)
2012: Serena Williams
2013: Serena Williams
2014: Serena Williams
2015: Agnieszka Radwanska (lengyel)
2016: Dominika Cibulkova (szlovák)
2017: Caroline Wozniacki (dán)
2018: Elina Svitolina (ukrán)

Eredményjelző

WTA-világ bajnokság, Szingapúr, döntő:
* egyes: Elina Svitolina (ukrán, 6.) – Sloane Stephens (amerikai, 5.) 3:6, 6:2, 6:2
* páros: Babos Tímea, Kristina Mladenovic (magyar, francia, 2.) – Barbora Krejčíková, Katerina Siniakova (cseh, 1.) 6:4, 7:5

Egymás után három siker idegenben

Bálint Zsombor

A bajnoki rendszer furcsaságai következtében zsinórban három mérkőzést játszott idegenben a Marosvásárhelyi CSM női kézilabdacsapata, és az előző két siker után a hétvégén a harmadik győzelmet is begyűjtötte. Mihaela Evi csapata ezúttal Nagybanán, a helyi Minaur második csapata ellen lépett pályára, és magabiztos 34-26-os győzelmet aratott.

A találkozón tulajdonképpen egy pillanatig sem volt kérdéses a győztes kiléte, a két fronton helytálló marosvásárhelyiek (a keret zöme az ifjúsági bajnokságban is játszik, és éppen Nagybanán nyertek az A osztályos találkozótól) végig kényelmes előnnyel vezetve biztosították a 3 pont sorsát.

Ezzel a sikerrel hét forduló után ugyanannyi győzelemmel vezet a CSM a D csoportot, és több mint egy hónap után játszik újra hazai pályán. A Nagyvárad CSM elleni találkozót vasárnap 17 órától rendezik a ligeti sportcsarnokban.

Jegyzőkönyv

Női kézilabda A osztály, D csoport, 7. forduló: Nagybanányi Minaur – Marosvásárhelyi CSM 26-34 (10-14)

Nagybánya, Lascăr Pană sportcsarnok. Vezető: Dacian Chiriac (Beszterce), Daniel Vlăsa (Beszterce).

Marosvásárhelyi CSM: Ugran, Stan – Munteanu 1 gól, Băraș 4, Târșoagă 8, Stîngu 9, Bucin 7, Darie 1, Ghemeș 2, Sângeorzan 1, Popescu 1.

Eredményjelző

A női kézilabda A osztály D csoportjának 7. fordulójában: Köröskisjenői Crișul – Temesvári Universitatea 39-34, Nagyvárad CSM – Resicabányai CSU 19-26, Nagybanányi Minaur – Marosvásárhelyi CSM 26-34.

Európai focikörkép

* Angol Premier Liga, 10. forduló: Brighton & Hove Albion – Wolverhampton 1-0, Burnley – Chelsea 0-4, Crystal Palace – Arsenal 2-2, Fulham – Bournemouth 0-3, Leicester – West Ham United 1-1, Liverpool – Cardiff 4-1, Manchester United – Everton 2-1, Southampton – Newcastle United 0-0, Tottenham – Manchester City 0-1, Watford – Huddersfield 3-0. Az élcsoport: 1. Manchester City 26 pont, 2. Liverpool 26, 3. Chelsea 24.

* Spanyol Primera División, 10. forduló: FC Barcelona – Real Madrid 5-1, Alavés – Villarreal 2-1, Athletic Bilbao – Valencia 0-0, Atlético Madrid – Real Sociedad 2-0, Celta Vigo – Eibar 4-0, Girona – Rayo Vallecano 2-1, Getafe – Betis 2-0, Valladolid – Espanyol 1-1, Sevilla – Huesca 2-1, Levante – Leganés 2-0. Az élcsoport: 1. Barcelona 21 pont, 2. Alavés 20, 3. Sevilla 19.

* Olasz Serie A, 10. forduló: Atalanta – Parma 3-0, Cagliari – Chievo 2-1, Empoli – Juventus 1-2, Genoa – Udinese 2-2, Lazio – Inter 0-3, AC Milan – Sampdoria 3-2, Napoli – AS Roma 1-1, Sassuolo – Bologna

2-2, SPAL – Frosinone 0-3, Torino – Fiorentina 1-1. Az élcsoport: 1. Juventus 28 pont, 2. Inter 22, 3. Napoli 22.

* Német Bundesliga, 9. forduló: Hoffenheim – VfB Stuttgart 4-0, Borussia Dortmund – Hertha BSC 2-2, RB Leipzig – Schalke 04 0-0, Werder Bremen – Bayer Leverkusen 2-6, Hannover 96 – Augsburg 1-2, Freiburg – Mönchengladbach 3-1, Mainz – Bayern München 1-2, Fortuna Düsseldorf – Wolfsburg 0-3, FC Nürnberg – Eintracht Frankfurt 1-1. Az élcsoport: 1. Borussia Dortmund 21 pont, 2. Bayern München 19, 3. Mönchengladbach 17.

* Francia Ligue 1, 11. forduló: Amiens SC – Nantes 1-2, Angers – Lyon 1-2, Bordeaux – Nice 0-1, Guingamp – Strasbourg 1-1, Lille – Caen 1-0, Olympique Marseille – Paris St. Germain 0-2, AS Monaco – Dijon 2-2, Nîmes – St. Etienne 1-1, Stade Rennes – Reims 0-2, Toulouse – Montpellier HSC 0-3. Az élcsoport: 1. Paris St. Germain 33 pont, 2. Lille 25, 3. Montpellier 22.

Megyei focikörkép

* 4. liga klasszikus csoportja, 7. forduló: Küküllődombó – Gernyeszeg 2-2, Magyaró – Mezőzáh 7-1, Görgénysóakna – Kerelő 3-1, Mezőrűcs – Marosvásárhelyi MSE II 5-2, Kerelőszentpál – Bátor 7-1, Radnót II – Mezőceked 10-1. Az élcsoport: 1. Magyaró 18 pont, 2. Görgénysóakna 15, 3. Küküllődombó 14.

* 5. liga, Északi csoport, 7. forduló: Nyárádremete – Marosfalu 5-0, Köhér – Mezőkirályfalva 5-0, Szászrégeni Infrățirea – Lővér 6-0, Galambod – Aldóidecs 4-3. Az élcsoport: 1. Köhér 14 pont, 2. Nyárádremete 12, 3. Alsóidecs 11.

* 5. liga, Déli csoport, 7. forduló: Balavásár – Mezőtóhá 3-0, Mezőgerebenes – Hadrév 5-2, Marosludas II – Magyarsáros 3-2. Az élcsoport: 1. Harasztkerék 18 pont, 2. Magyarsáros 12, 3. Marosludas II 12.

* 6. liga, 7. forduló: Egrestő – Jedd 3-2, Hármaskfalva – Somosd 1-4, Nyárádgálfalva – Sáromberke 4-1, Csikfalva – Kibéd 12-0, Küküllőszéplak – Mezőpanit 4-1, Csittszentiván – Székelybere 1-1. Az élcsoport: 1. Csikfalva 18 pont, 2. Küküllőszéplak 18, 3. Somosd 16.

Mécsesek és gyertyák fényében

(Folytatás az 1. oldalról)

Egy szokást azonban mindenki, felekezettől függetlenül, közösen őriz. Mint ahogy semmi, úgy a síremlék sem örök. Törődést és karbantartást igényel.

Györfi Lehel sírkőkészítő mestert kérdeztük a halottak napját megelőző tevékenységekről és felkérésekről, melyekkel minden évben leginkább ekkortájt fordulnak hozzá.

– A halottak napjára sokan más városból érkeznek, vagy városról falura mennek haza, hogy az elhunyt családtagok sírját rendbe tegyék. Nem halottak napján, hanem azelőtt egy héttel, kettővel, hogy a katolikus naptár szerinti mindenszentek ünnepére már rendben legyen a sír – mondta.

Mindez leginkább az idősebbekre és a középkorostálya jellemző, ugyanis a tapasztalatok szerint a fiatalok anyagilag nem tudják finanszírozni a sírhely karbantartását, esetlegesen annak elkészítését felmenőik számára, emellett a végső nyughely megteremtése gondolatban még messze áll tőlük. Viszont akiknek már gyerekkorukban szokásuk volt november 1-jén megjárni a temetőt, és gyertyát gyújtani a szülőkkel közösen elhunyt szeretteik sírjánál, nagyobb valószínűséggel örökítik és viszik tovább e hagyományt majd saját családjukban is.

Györfi Lehelről többek között azt is megtudtuk, hogy egy megrepedt sírkeret vagy -kő javítása a szakmában dolgozóknak igencsak kényes feladat, hisz ami egyszer elromlott, azt nem lehet tökéletesen helyrehozni. Egy újabb fáty beköszöntével a repedés ismét láthatóvá válik, ezért, ha ki is javítják a hibát, garanciát senki nem tud vállalni, hogy az nem történik meg ismét. Erre sajnos nincs megfelelő megoldás, az eredeti munka minőségétől függ a tartósság.

– Egy új, átlagos sírhely, mindent magába foglalva, a márványlapot és feliratot is beleértve, több mint ezer euróba kerül – válaszolta, mikor az adott munkával kapcsolatos költségekről kérdeztük.

A márványlap feliratozása is felekezetenként eltérő. Vannak, akik a szöveget részesítik előnyben, mások pedig vallásos jelképeket, akár fényképet is elhelyeznek a felirat mellett. Sokan a tömör, lényegre törő szöveg megfogalmazására igyekeznek, míg megint mások idézeteket, hosszabb szövegeket is szeretnének a márványlapon látni. Ezt általában a módosabb megrendelők tehetik meg, ugyanis minden egyes betűnek ára van. Ezenfelül a végösszeget a márványlap milyensége és mérete is meghatározza, ugyanis manapság a fekete márvány az elterjedtebb, viszont régen fehér márvánnyal dolgoztak, amihez teljesen más technikával kellett hozzányúlni, majd a kivésést betűket megfesteni. Ez a festék idővel lekopott, így november 1. előtt nem csak a mohát, a szemetet és a port, esetleg a repedéseket próbálja javítani az ember, hanem egy-egy sírfelirat újrafestése is időszerűvé

válik, valamint az elmaradt elhalálozási dátumok beírása. Így ebben az időszakban a márványlaphoz értők munkája is meggyűl.

Az év e szakaszában a virágárusok is felsorakoztatják portékáikat a piacokon. A választék nagy, az árak megfizethetők, ezért rengetegen vásárolnak ilyenkor helyi termelőktől virágot, akár kisebb, akár nagyobb mennyiségben, melyek november 1-jének estéjén ott fognak tündökölni az égő mécsesek mellett.

Azt a tényt cáfolni, hogy november 1. közeledtével többen és többen foglalkoznak elhunyt szeretteik sírjával, mint az év többi napján, nem lehet. Sosem láthatunk egyszerre annyi megemlékezőt a mécsesekkel borított sírok között, mint november első napján. Viszont ahogy minden szerettüknek gondját viselték életükben, úgy viszonzásul mindenki gondoskodik nyughelyükről holtukban, kerüljön ez gyakran bármebe is.

Családi nap a koronkai iskolában

Múlt pénteken Tholdalagi családi napra hívta meg a helyieket a Tholdalagi Mihály Általános Iskola. A rendezvényen a szülőket is megszólították.

Gligor Róbert László

Pénteken délelőtt a diákok és tanárok a Kilátó közelében virágot, koszorút, mécseseket helyeztek el a névadó gróf dédunokája, Tholdalagi József sírjánál. A családi napi események kora délután kezdődtek a művelődési otthonban, ahol Takács Szabolcs polgármester üdvözölte a kezdeményezést, szót kaptak az iskola és a község volt vezetői is: Wellmann Richard a régi iskoláról és a névadásról, Nagy Márton a Tholdalagi-kastélyról beszélt, míg László Sándor alpolgármester a Tholdalagi családot ismertette részletesen. Ezután az iskola díszokleveleket nyújtott át egykori pedagógusoknak – Wellmann Richard, Takács Judit és Ferenc, Borbély Mária, Vulkán Vera és László Erzsébet –, valamint Nagy Márton és Takács Olga volt polgármestereknek.

Az esemény célja az együttlét: megállni a rohanó világban egy családként, és „tenni valami mást, olyant, amivel közösséget építhetünk, hagyományainkat őrizhetjük, játszhatunk, nevelhetünk vagy csak beszélgetünk. Alkotni csak összefogva, közösen lehet, és kötelességünk megadni a tiszteletet a múltnak, az emlékeknek, hogy közösségünknek ezekből az élményekből jövőt biztosíthassunk” – mondta megnyitóbeszédében Dósa Ibolya igazgató. Hasonlóképpen fogalmazott László Erzsébet tanítónő is, aki azt kívánta, mindenki találja meg az otthonát ezen a földön, ebben a közösségben, ez a nap pedig „legyen ennek a közös otthonnak az ünnepi asztala, amelyet mindnyájan körülülhetünk”.

Mindenki jól szórakozott

Ezt követően az épületben több csoportra oszolta kézműveskedtek a gyerekek és szüleik: egyesek kő- és üvegfestéssel foglalatostkodtak, mások kukoricacsuhéból virágokat kötöttek, egy másik csoport kukoricakörökből „muzsikát” és tutulát készített: ez a kóro belsejének eltávolítása, egy lyuk berovása és az egyik oldal sütőpapírral való bekötése révén készül, és máris kész az érdekes hangszer. A színpadon a székellybósi Anna néni mutatta meg a kisgyerekeknek és szüleiknek, hogy kell csuhéból fonatot készíteni, majd két tanítónő is elmagyarázta a csuhéangyal készítésének csínját-bínját, azután gitárszó mellett énekeltek. Az egyik sarokban az autózvezetést szimulálhatták a nagyobb gyerekek, míg egy másik helyen Szabó Péter, az egész Európában ismertté vált faautó készítőjének irányításával vették fába a fiúk a koronkai kastély megmaradt bejáratának körvonalait. Eköz-

ben az egykori felekezeti iskola udvarán elkészült a gulyás, hogy este hajlóan megvendégeljék a résztvevőket, akik mécseseket és tábornozat gyújtottak az udvaron.

Kiss Emese, az egyik szülő kérdésünkre elmondta: minden rendezvényen jól érzik magukat, ezt a kezdeményezést is örömmel fogadták, próbáltak segíteni is. Hiánypótló a rendezvény, amelyből remélhetőleg hagyományt teremtenek, mert a gyerekek kedvelik a játékokat, ő pedig szülőként a gyerekek örömét és a kreativitást élvezi a legjobban.

„Nyitottan fogadtuk a kezdeményezést, együtt szerveztük meg – tudtuk meg a szülői egyesület elnökétől. – Már régebb megfogalmazódott, hogy Tholdalagi Mihály kultuszára jobban kellene figyelni, azért is, hogy gyermekeink legyenek amiből építkezzenek, legyen amit továbbvigyenek”.

Hagyományt teremtenének

A magyarországi testvériskolától vették át a családi nap ötletét, ahol megemlékeztek a pedagógusokról is, díjazták őket. „Mi is ezt szeretnénk volna tenni, emlékezni a pedagógusokra és az iskola névadójára, már csak azért is, mert nem volt különösebb névadási ünnepség” – mondta el lapunknak Dósa Ibolya igazgató. A szülők egy része még nincs tisztában a nap lényegével, ezért most kevesebben voltak, de szeretnék hagyományt tenni a rendezvényről, és minden év októberében megtartani.

A pedagógusok kitüntetésével kapcsolatban Wellmann Richard bevallotta: jóleső az elismerés, azt jelenti, hogy munkájukat jól végezték. A pedagógusnak nehéz tökéletesen teljesíteni, ő mindig törekedett a jobbra, a többre, mert csak így lehet haladni. Voltak nehéz időszakok az iskola életében, de számos tanár, mérnök, orvos került ki a koronkai diákok közül, ez pedig azt jelenti, hogy jól dolgoztak – összegezte gondolatait Wellmann Richard, akit 1987-ben helyeztek át Marosvécsről Koronkára, ahol igazgatóvá nevezték ki, ezt a feladatot tanári teendői mellett 2011-ben történt nyugdíjazásáig ellátta.

Ki volt Tholdalagi Mihály?

Gróf Tholdalagi Mihály erdélyi főúr 1580 körül született, Maros-zék főkapitánya volt, Bethlen Gábor és I. Rákóczi György fejedelmek diplomatája, a kor legjelentősebb politikai alkukötője. 1642-ben halt meg, 62 évesen, halála előtt másodszor is megnősült, s a feljegyzések szerint akkor hatalmas vendégséget csaptak a koronkai kastélyban és birtokon, a menyegzőn két román vajda mellett maga a fejedelem is jelen volt – tudtuk meg László Sándortól. A család a 13. században szerezte meg a birtokot, ahonnan a nevét is eredezteti, a 15. században nyert nemesi címet, amit a 17. században erősített meg.

Gyerekek és szülők egyaránt jól szórakoztak, alkottak, énekeltek. Fotó: Gligor Róbert László

Orvosi újdonság most Marosvásárhelyen is!

DR. MERCEA CĂLIN általános sebész, onkológus Kolozsvárról
ELEKTROSZENZOROS, HÁROMDIMENZIÓS, TECK SYSTEM orvosi diagnosztikát biztosít

Ez egy új módszer, melynek segítségével teljes egészében felmérhető egészségi állapota. **Gyors eljárás, tűszúrás és fájdalom nélkül, eredménykimutatással.**

E vizsgálat eredményeként:

- **teljes körű információt** kaphat minden egyes szerve működéséről (idegrendszer, érrendszer, emésztőrendszer stb.)
- **értékes információkat** szerezhet arról, hogy milyen öröklött vagy nem öröklött betegségekre hajlamos
- **megelőzheti** vagy korai stádiumban kiszűrheti a rákbetegséget (rákmegelőzés)
- **szakorvosi vizsgálatok** (second-opinion) a már máshol kezelt betegségek esetén

A kezelés alapja a hagyományos orvosláson, valamint természetgyógyászati terápiákon alapszik.

A klinikai vizsgálat és kiértékelés Marosvásárhelyen történik.

Hívja bizalommal

dr. MERCEA CĂLIN kolozsvári általános sebészt és onkológust, urológus szakorvost programálásért, kérdései megválaszolásáért a következő telefonszámok egyikén:

0741.029.271 vagy 0735.221.260

Mindenszentekről, halottak napjáról, magyar feliratokról és gazdasági témákról az Erdély TV-ben

A *Kultúrcepp* műsorban ma 20.30 órától mindenszentek és halottak napja kapcsán beszél népszokásokról, hitről és halottkultuszról Pozsony Ferenc néprajzkutató, Gagyi József szociográfus és ft. Balla Imre káplán.

A *Mérlegen* műsor mai 21.30 órákor kezdődő adásának meghívottja Szabó Árpád gazdasági elemző, akit a minimálbér emeléséről, az ország gazdasági növekedéséről, az államháztartási hiányról és a befektetésekről kérdez Jakab Orsolya műsorvezető.

A 18.30 órákor kezdődő *Magyar világ* témái között szerepel az is, hogy táblabírósági végzés kötelezte Sepsiszentgyörgy önkormányzatát, hogy távolítsa el a Székely Mikó Kollégium főbejáratát díszítő magyar feliratot.

Szolgáltatás – Üzleti ajánlat

SEPSISZENTGYÖRGYI SZÁLLÍTÓCÉG alkalmaz GÉPKOCSIVEZETŐKET belföldi és nemzetközi tartályos és ponyvás szállításra. Érdeklődni a 0724-313-990-es telefonszámon vagy a comenzi@hopesped.ro e-mail-címen. (62883)

INOXSZERKEZETEKET GYÁRTÓ CÉG alkalmaz ARGONHEGESZTŐT. Tel. 0754-939-499. (11060)

ALKALMAZUNK SZITANYOMAT-KÉSZÍTŐT. Az állás leírása: feldolgozza a vizuális információkat számítógépen, a képet pedig kinyomtatja papírra, műanyagra vagy textilanyagra; sablonok készítése; a nyomtatás előkészítése és lebonyolítása; a nyomtatott anyagok tárolása, csomagolása és előkészítése szállításra; információ támogatást nyújt az ügyfeleknek és az értékesítési osztálynak; a rendelések követése. Követelmények: legalább egy év szakmai tapasztalat, számítógép-kezelési ismeret (Corel Draw előnyt jelent), középfokú végzettség, felelősségteljes, rendszerető, a részletekre is figyelő, kreatív, tanulni és a szakmában fejlődni akaró személy. Várjuk önéletrajzukat a cég honlapjának álláshirdető oldalára: <https://www.renania.ro/cariere/>, vagy a cég székhelyén – Marosvásárhely, Bodoni (Budiului) utca 68. szám. Tel. 0265/264-656. (sz.-I)

Az **AN FEED CÉG ELADÓT** és **RAKODÓMUNKÁST** keres a segesvári szaküzletébe. Érdeklődni a 0725-578-030-as telefonszámon. (sz.-I)

A **PC HOUSE MUNKATÁRSÁKAT** alkalmaz. Ha érdekel a számítástechnika, és szeretnél a tesztelő csapatunk tagja lenni, jelentkezz most! Az átlagosnál jobb kereseti lehetőség! Az önéletrajzokat kérjük e-mailben a jobs@multiplan.ro címre elküldeni vagy személyesen a cég székhelyére, a Maros utca 17. szám alá benyújtani. Érdeklődni a 0265/313-888-as telefonszámon. (62855-I)

A **PC HOUSE RAKTÁRI DOLGOZÓT** alkalmaz áru előkészítésére és csomagolására. Az átlagosnál jobb kereseti lehetőség! Az önéletrajzokat kérjük e-mailben a jobs@multiplan.ro címre elküldeni vagy személyesen a cég székhelyére, a Maros utca 17. szám alá benyújtani. Érdeklődni a 0265/313-888-as telefonszámon. (62855-I)

ELADÁSI ÜGYNÖKÖT alkalmazunk. Tel. 0728-169-805, 8-16 óra között. (20668-I)

ALKALMAZUNK TAKARÍTÓNŐT ösztönző fizetéssel. Tel. 0741-119-016. (11171)

A hirdetési rovatban megjelent közlemények, reklámok tartalmáért a hirdetésfeladó vállalja a felelősséget!

ADÁSVÉTEL

MAROSVÁSÁRHELYEN, a Kárpátok sétányon levő 9 emeletes tömbház 7. emeletén másfél szobás, 34 m²-es garzon eladó. Ára 38.000 euró. Tel. 0745-330-565, 0755-911-482. (10931-I)

TŰZIFA eladó. Tel. 0746-189-919. (10863)

TÉLIRE való tűzifa eladó. Tel. 0749-707-713. (11163)

ELADÓ tűzifa. Tel. 0758-548-501. (11165)

HÉJAS diót vásárolunk. Tel. 0758-147-345. (11182-I)

MINDENFÉLE

KÉSZÍTÜNK, szerelünk: külső műanyag redőnyöket, szalagfüggönyöket, harmonikaajtókat, termopán PVC-nyílászárókat, szúnyoghálókat. Tel. 0744-121-714, 0265/218-321. (2080)

ÁGYBAN FEKVŐ idős bácsi mellé gondozónőt keresek állandó ott-tartózkodással. Tel. 0720-919-837. (1113)

VÁLLALUNK tetőszigetelést, garázs-szigetelést, tömbházszerelést bitumen-nel, kátránnyal. Tel. 0743-618-971. (11105)

AUTOMATA mosógépeket javítok. Tel. 0755-825-502. (11069)

RÉGI TÍPUSÚ tető (régi cseréppel) javítása, lefolyók, csatornák javítása. Tel. 0726-638-909. (11061)

MEGEMLÉKEZÉS

Szomorú az út a temetőig, csendesen, szótlánul távoztál el szeretteid közül 7 éve, november 1-jén. Az idő sok mindent elfeledtet, de Téged feledni lehetetlen. Szomorúan emlékezünk **BARABÁSI LŐRINCZRE**. Felesége, Ibi, lánya, Ibolya, veje, Sanyi, unokái: Előd és Őrs, unokamenye, Boróka. Nyugodj békében, drága lélek! (10740-I)

Mély fájdalommal emlékezünk a nyáradszeredai születésű **GYÖRGY IRMÁRA** született **Frunza** halálának 6. évfordulóján. Nyugodj békében! Emléked szívünkben örizzük. Szeretteid. (11057-I)

Az életünk csendesen megy tovább, de emléked elkísér egy életen át. Fájó szívvel emlékezünk november 1-jén az alsósófalvi születésű **MOLNÁR ANDRÁSRA** halálának 5. évfordulóján. Emléked legyen áldott és nyugalmad csendes! Szerető családod. (11132-I)

Bennünk él egy arc, egy meleg tekintet, sok sóhaj és a végtelen szeretet. Öt év telt el, hogy elmentél, szívünkben egy darabot elvittél. Múlik az idő, a fájdalom nem csitul, szemünkben a könny kicsordul. Fájó szívvel emlékezünk november 1-jére, amikor a kegyetlen halál elvitte a legdrágább feleséget, édesanyát, nagymamát, **KUSZTOS BERTÁT**, halálának 5. évfordulóján. Emlékét, míg élünk, megőrizzük. Férje, Laci, három gyermeke: Sándor, Rozália, Laci és családjuk. Isten adjon nyugalmat **BERTA** mamának! (11131)

Üres lett az udvar, csendje hazavár Megpihenni tértél, a fájdalmat elhagyván, melyet reménykedve hordoztál. November 1-jén szeretettel emlékeznek szerettei a székelyvéckei **TOTH JÁNOSRA** halálának első évfordulóján. (11109-I)

ELHALÁLOZÁS

Megtört szívvel tudatjuk, hogy szeretett édesapánk, nagytatánk, dédtatánk,

NOVÁK ANDRÁS

szentháromsági születésű, marosszentkirályi lakos életének 91. évében csendesen megpihent. Temetése 2018. november 1-jén, csütörtökön 12 órától lesz a náznánfalvi ortodox kápolnában, katolikus szertartás szerint. Emléke legyen áldott, nyugodalma csendes! Búcsúzik két lánya, hét unokája, öt dédunokája és a gyászoló család. (11176-I)

Határtalan fájdalommal tudatom, hogy drága édesapám,

KORONKA JÁNOS PÁL

életének 86. évében csendesen megpihent. Temetése november 2-án 14 órakor lesz a református temetőben. Isten nyugtasson, Tátá!

Puszy. (11171-I)

Szomorú szívvel tudatjuk, hogy a szeretett férj, apa, após, nagyapa, testvér, rokon és kolléga, **VÉGH ZOLTÁN** életének 62. évében, 2018. október 31-én szenvedő szíve megszünt dobogni. Temetése 2018. november 3-án 14 órától lesz a marosvásárhelyi református temető cinterméből.

A gyászoló család. (-I)

FONTOS TELEFONSZÁMOK

• Romtelecom-tudakozó
- információ - 118-932
- általános - 118-800

• Központosított ügyelet (Rendőrség, Tűzoltóság, SMURD, Csendőrség, Mentőállomás): 112

• Rendőrség - 0265/202-305

• SMURD (betegekkel kapcsolatos információk) - 0265/210-110

• Sürgősségi szolgálat:
- gyermekeknek - 0265/210-177
- 0265/212-304
- 0265/312-436
- 0265/250-120
- 0265/263-351

• Optolens szemsebészet - 0265/263-351

• Marmed járóbeteg-rendelő: - 0265/250-344
- 0756-468-658
- 0729-024-380

Labor - 0751-114-307
e-mail: marmed@marmed.ro, www.marmed.ro

• Dora Optics - 0733-553-976

• Dora Medicals - 0265/212-971

• Radiológia, echográfia
Dr. Jeremiás István - 0265/222-446

• Lézerakupunktúra - 0722-885-851

• Emma vendéglő, hidegtálak készítése - 0740-083-077
- 0365/404-664

• Prefektúra - 0265/266-801

• RDS-RCS - 0365/400-401
- 0365/400-404

• Áramszolgáltató vállalat - 0800-801-929
- vidék - 0265/269-667

• Delgaz Grid - 0265/200-928
- 0800/800-928

• Aquaserv:
- hideg víz-csatoma - 0265/215-702
- közönségszolgálat - 0265/208-888
- központ - 0265/208-800
- 08008 208-888

• Foggyászóvédelmi hivatal - 0265/254-625

• Vasútállomás - 0265/236-284

• Távolági buszállomás - 0265/237-774

• VII Kft.: temetkezés, segélyintézés (0-24 óra), professzionális balzsamozás
Nemzetközi halottszállítás - 0265/215-119
- 0744-282-710

• Alkony Kft. temetkezés (24 ó.) - 0265/263-865
koporsók, kellékek, - 0745-606-215
koszorúk - 0745-606-269
és halottszállítás - 0745-609-830

• Melinda temetkezés - 0741-615-661

Onești tér 12. sz., a Litoral mögött, teljes körű szolgáltatás - 0740-263-907
- 0265/311-862

• Maros megyei RMDSZ - 0265/264-442
- 0265/262-907

• Thomas Hux sofőriskola - 0741-235-239,
- 0365/882-842

• Üveg-tükör szerelése, házhoz szállítás - 0265/248-430

Utazási irodák

- MAORI turisztikai iroda - 0365/440-528
www.maori.ro e-mail: info@maori.ro

- Transervice - 0265/216-242

- World Travel Shop - 0265/216-768
turisztikai iroda - 0265/269-900

- Bálint-Trans - 0745-611-999
9-17 ó. - 0265/255-092

- Intertours - 0265/264-011

Royal GTS - 0265/269-308
0731-898-989
Hu 0036-306-053-753

- Family Holiday - 0365/449-833,
- 0749-922-887

- Thomas Hux utazási iroda - 0365/882-842
- 0772-068-684

Méltányos reklámdíj fejében állandó szereplője lehet a FONTOS TELEFONSZÁMOK rovatnak. Várjuk jelentkezését a 0265/268 854-es telefonon.

ALTER-NATIVE
International Short Film Festival
7-11 November 2018
Egri Művészeti Műhely / Budapest
Egri Kulturális és Turisztikai Központ / Kulturális Központ

agentia de turism
World Travel Shop
utazási iroda

**Bécs és Budapest
Karácsonyi vásár**

Indulás Marosvásárhelyről:
30.11; 07.12; 14.12.2018

Már **125** eurótól/személy

*az ár tartalmazza:
- szállítás 3*-os autóbusszal
- 2 éjszaka szállás külvárosi 3-4*-os szállodában vagy panzióban,
dupla vagy tripla szobában, svédasztalos reggeli
- idegenvezető

Az elkövetkező kiadások: 17. oldal | Tel: +4 0365 26 99 00 | Mobil: +4 0748 26 99 00
www.worldtravelshop.ro

CSÜTÖRTÖK • 2018. NOVEMBER 15.

10.00 • Megnyitó / Színház tér
17.00 és 20.00 • Nézőművészeti Főiskola
Katonai László, Mucsi Zoltán, Scherer Péter
Marosvásárhelyi Nemzeti Színház / Nagyterem

PÉNTEK • 2018. NOVEMBER 16.

19.00 • Versajándék Vásárhelynek
Erdős Virág, Felcséti Vince, Kemény István,
Lőwétei László László, Markó Béla, Oravecz Imre,
Tolnai Ottó
Moderátor: Gáspárik Attila és Soegő János
Marosvásárhelyi Nemzeti Színház / Kisterem

SZOMBAT • 2018. NOVEMBER 17.

11.00 • Biró Eszter: Állati zenés ABC
gyerekkoncert 3-8 éveseknek
Marosvásárhelyi Nemzeti Színház / Nagyterem
17.00 • A mai magyar irodalom szépsége
Csuhai István beszélgetőtársai Erdős Virág,
Kemény István, Oravecz Imre, Tolnai Ottó
Marosvásárhelyi Nemzeti Színház / Kisterem
19.00 • KR75. Koltai Róbert előadójestje
Marosvásárhelyi Nemzeti Színház / Nagyterem

vasarhely.ro/konyvvasar • facebook.com/konyvvasar

A színházi előadásokra és gyermekkoncertre
jegyek vásárolhatók a **Marosvásárhelyi
Nemzeti Színház jegyirodájában**
és a **biletmaster.ro** honlapon.

RexoGold
a te zálogházad

NON STOP
állunk rendelkezésedre!

Str. Frantz Liszt nr. 11
Telefon: 0265 - 25.11.11
Mobil: 0748 - 25.11.11
www.rexogold.ro

*A képeken látható termékek csak szemléltető jellegűek.

MÉRLEGEN
CSÜTÖRTÖKÖN 21:30-TÓL
AZ
ERDÉLYI MAGYAR TELEVÍZIÓBAN

ETV 10 ÉVE

Közlemény

Marosvásárhely Polgármesteri Hivatala a 2018. október 15. – november 20. közötti időszakban szervezi az általános öszi nagytakarítást, amely során elszállítják a háztartásoknál felhalmozott hulladékokat. A november 5–10. közötti hét utcabeosztása:

November 5.: Raktár, Felszabadulás, Kultúrház, Prut, Kukorica, Meggyesfalvi, Măcin, Körös, Vlegyásza, Kászon, Vasile Lupu, Tázló, I. H. Rădulescu, Băneasa, Cukorgyári (bejárat a Dózsa György útról), Méh utcák;

November 6.: a Dózsa György út vasútállomásig tartó szakasza, L. Rebreanu, Laposnya, Lugas, Állomás tér, Tordai, Nagyenyedi, Fogaras, Jilava, Rozmaring, Temes, Egység, Pajka Károly, Váltóór, Közlegelő, Cséplés, Rakodó, Termés, Kurta utcák;

November 7.: Március 8., Ősz, Kapa, Domb, Déli, Kudzsir, Vajdahunyad, Resicabánya, Nagydísznódi utcák, a Meggyesfalvi negyedi erdőszél;

November 8.: a Dózsa György út vasútállomástól lefelé tartó szakasza, Béga, Gyulafehérvári, Kalapács, Radnóti, Ludasi, Törösvár, Caraiman, Bogáti, Nyíres, Malomfalva, Bodoni, Munteanu Ilie, Cséplés utcák;

November 9.: 1848. út – páros számok, Csukás, Csalhó, Citromfű, Kaptató, Cseresznyés, Dévai, Slatina, Csíki, Vöröstoronyi, Keskeny, Széchenyi István, Malomkő, C. D. Gherea, Kövesdomb utcák;

November 10.: Papiu Ilarian, Bernády György, Sáros, I. Creangă, M. Kogălniceanu, Borsos Tamás, Fürdő, Líceum, Petre Popescu, Krizantém, Gen. Gh. Avramescu, Padeș, Zafir, Kozma Béla, Fenyő, Vulkan, Borzești, Kelemenhasasok utcák.

Kérjük a magánházak tulajdonosait és a tulajdonosi társulásokat, hogy takarítsák ki ingatlanjaikat, valamint a hozzájuk tartozó területet és zöldövezetet.

Továbbá kérjük, hogy a szemetet helyezték ki a járdaszélre (kupacokba, kivéve az építkezésből/bontásból származó hulladékot), a szállítóeszközök számára könnyen megközelíthető helyre, a meghirdetett dátum előtti napon. A fakorona-alakításból származó ágakat külön kell rakni, ellenkező esetben azt nem szállítják el. A hulladékot a meghirdetett program szerinti napon viszik el minden utcából.

A kijelölt idő után kihelyezett hulladékot csak a köztisztasági vállalathoz (Salubriserv Rt.) benyújtott előzetes megrendelés alapján szállítják el, a tulajdonosi társulásokat pedig megbírságozzák.

Kivételes esetben (időjárás, objektív okok miatt eltérés a meghirdetett programtól stb.) a munkarend változhat.

Moldovan Florian mérnök, ADP-igazgató